

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

- ➔ IFAN uueneb. Küsimustele vastas
IFAN president Dr Veit Ghiladi Lk 3
- ➔ Seminaril "Standardid praktikasse"
oli arutusel Eesti standardikasutajate
organisatsiooni moodustamine Lk 7
- ➔ AS Metrosert massi tugietalonide
1 kg uurimistulemused Lk 8
- ➔ ISO 14001 ja EMAS Lk 11
- ➔ ISO arvudes Lk 14
- ➔ Euroopa ja ISO standardite
kavandid arvamusküsitluseks Lk 27
- ➔ Ilmus 300. Eesti standard

Sisukord

EESTI UUDISED	1
PRAQIII uudised	2
KOOLITUS	
16-17.september 1999 Nürnbergis konverents “Kvaliteeditagamine meditsiinisektoris”	3
Standardikomisjonis	4
Uus IFAN.....	5
Seminar “Standardid praktikasse”	7
METROLOOGIA	
Laaneots, R., Maasar, T. AS Metrosert massi tugietalonide 1 kg uurimistulemused	8
KVALITEET	
Laimets, A. ISO 14001 ja EMAS	11
Ilmumisel ISO/IEC juhendid eesti keeles.....	13
Tervisekaitseametnikud hindavad järgmiste toodete terviseohutust.....	13
ISO UUDISED	
EVS-is saadaval ISO 9000 uued standardikavandid	14
ISO arvudes	14
APRILLIS SAADUD	
ISO standardid	16
CEN standardid.....	23
Arvamusküsitluseks saadud Euroopa standardite kavandid	27
Arvamusküsitluseks saadud ISO standardite kavandid.....	31
Eesti standardite valmimise etapid.....	32
Eesti standardite kavandid	33
Müügile saabunud Eesti standardid	33
Eesti Lihaliidu standardite muudatused	33
Standardiameti poolt registrisse kantud Eesti standardid.....	34
Tervisekaitseinspektsiooni poolt registrisse kantud toiduainete tehnospetsifikaadid.....	35

EESTI UUDISED

- 23. veebruaril 1999. a võttis Riigikogu vastu Elektriohutusseaduse RT I 1999, 29, 403.
- Vabariigi Valitsuse 4. märtsi 1999. a korraldusega nr 298-k asutati Osatühing Tehnokontrollikeskus (Enne Tehnilise Järelevalve Inspeksioon). RTL 1999 37, 503.
- Vabariigi Valitsuse 16. märtsi 1999. a määrusega nr 97 kinnitati "Volitatud asutusele esitatavad lisanõuded ja nende täitmise järelevalve kord". RT I 1999, 30, 421.
- Majandusministri 15. märtsi 1999. a määrusega nr 14 kinnitati "Tehnilise kontrolli teostajale esitatavad tehnilise kontrolli alase tegevuse nõuded". RTL 1999, 49, 635.
- Ilmus 300. Eesti standard, milleks osutus EVS-EN 1153:1999 "Köögimööbel. Sisseehitatud kappide, põrandakappide ja töölaudade ohutusnõuded ning katsemeetodid".
- 30. märtsil toimus Standardikomisjoni koosolek. Vt lk 3.
- Standardikomisjon toetas Kiirabi- ja päästevahendite standardimise tehnilise komitee EVS/TK 10 registreerimist.
- 30. märtsil toimus teabetund, kus Tehnilise normi ja standardi seadust kommenteerisid majandusministeeriumi nõunik Heti Elbing ja EVS standardiosakonna juhataja Endla Sandberg. Anti kätte registreerimistunnistus Täitematerjalide standardimise tehnilisele komiteele EVS/TK 9.
- 8. aprillil toimus EVS ja DIN koostöö raames seminar "Standardid praktikasse". Vt ka lk 7.
- 13. aprillil toimus PHARE rahvusliku programmi projektide (ülevõtt ja terminoloogia ühtlustamine) juhtkomitee koosolek. Tehniliste komiteede esindajana kuulub juhtkomiteesse EVS/TK 4 sekretär Taavi Valdlo.
- 14. aprillil toimus EVS/TK 4 koosolek, kus Tehnilise normi ja standardi seadust tutvustas Endla Sandberg.
- 13-14. aprillil toimus Majandusministeeriumis tehnilistest normidest ja standarditest teavitamist käsitlev seminar.

- 14-16. aprillil toimus Frankfurdis Saksa abiprogrammi raames konsultatsioon standardimisest masinaehituses, kus hr I. Märtsone (Eesti Masinatööstuse Liit) ja hr J. Siimule (Eesti Põllumajanduse Mehaniseerimise Instituut) tutvustati DIN-i sellealaseid kogemusi.
- 20. aprillil toimus EVS kohtumine SIDA esindajaga Rootsi programmi 1999. a ürituste täpsustamiseks. Programmi käivitumist on loota käesoleva aasta mais.
- 21. aprillil toimus Mainoris seminar sertifitseerimisest. Seminaril andis ülevaate akrediteerimise olukorrast Viktor Krutob ja standardimisest Eestis Endla Sandberg Standardiametist.
- 26. aprillil toimus TTÜ-s Masinaehitusliidu eestvedamisel koosolek, kus arutati edasist tegevust masinaehituselase standardimise tehnilise komitee moodustamisel.

PRAQIII RAAMES

Kuni aprilli lõpuni 1999, arvestades ainult lõpuleviidud projekte, on Phare PRAQ III raames kõigis abisaavates riikides kokku:

koolituse saanud 4283 inimest;
korraldatud 188 seminari;
korraldatud keskmiselt 1 seminaripäev 1 tööpäeva kohta;
koolituse saanud keskmiselt 6,5 inimest 1 tööpäeva jooksul.

- 14.04.-16.04. osales Pariisis CEN/TC 104/SC 1 töökoosolekul betoonide standardimise tehnilise komitee EVS/TK 7 betoonide alamkomitee juhataja Keskuse "EhitusTEST" asedirektor ja hr Teofil-Peep Teder.
- 19.04.-23.04. Pariisis toimunud FAO Codex Alimentarius komisjoni (CAC) Codex'i Põhiprintsiipide komitee istungil osales Eesti Toiduainetööstuse Liidu tegevdirektor pr Helve Remmel.
- 19.04.-23.04. Madridis, Hispaanias, toimunud JTC1/SC27 *Security* töögruppide koosolekul osalesid EVS/TK 4 esindajad Küberneetika AS teadusdirektor pr Monika Oit ning vanemteadur hr Ahto Buldas.
- 19.04.-23.04. Tübingenis, Saksamaal, toimunud CEN/TC 304 14. plenaaristungil ja CEN/ISSS tööühma loomise avakoosolekul osales EVS/TK 4 sekretär Eesti Informaatikakeskuse standardimise peaspetsialist hr Taavi Valdlo.
- 21.04.-23.04. Pariisis toimunud ISO/TK 34 koosolekust võttis osa EVS/TK 1 esindaja Tallinna Tehnikaülikooli Toiduainete instituudi toiduainete tehnoloogia õppetooli õppejõud pr Tiina Veskus.
- 22.04.-30.04. Münchenis toimunud *seminaril DAM-Workshop "Checking the Net Content in Prepackages"* osales Tartu SMK spetsialist hr Mart Noorma.
- 25.04.-27.04. Helsingis toimunud IEC seminaril osales Eesti Elektrotehnikakomitee tegevdirektor hr Toomas Tuutma.
- 29.04.-30.04. Itaalias, Cagliari linnas toimunud rahvusvahelisel pestitsiididealasel seminaril osales Eesti Taimse Materjali Kontrolli Keskuse taimekaitsevahendite jääkide ja saasteainete labori juhataja, keemiakandidaat pr Merike Toome.
- 19.-22. aprillil toimus Tallinnas, Sakala Keskuses, Euroopa Kvaliteediorganisatsiooni (European Organisation for Quality) korraldusel ja Euroopa

Komisjoni toel kvaliteedijuhtimise- ja kvaliteediinfrastruktuuri-alane seminar riigi- ja munitsipaalasutuste vanemametnikele ja spetsialistidele.

- 22.-23. aprillil viidi läbi isikukaitsevahendite-alane seminar Sotsiaalministeeriumis.

EELTEADE

- 26.05.-27.05. on plaanis korraldada seminaride seeria "*How to Compile Technical Files*" esimene seminar Eestis. Järgmised sama seeria seminarid on kavas läbi viia 28.-29. septembril ja 21.-22. oktoobril 1999.a.

KOOLITUS

EELTEADE

16-17. septembril toimub Nürnbergis konverents

"Kvaliteeditagamine meditsiinisektoris"

Konverentsi töökeel on inglise keel.

Osavõtumaks 920 DEM

Kvaliteeditagamise tähtsus meditsiinis suureneb üha. See on kahanevate rahaliste ressursside tingimustes üks efektiivsuse ja edu põhialustest.

Konverentsil käsitletakse akrediteerimist ja sertifitseerimist kui efektiivseid vahendeid rahvusvaheliselt tunnustatud kvaliteedisüsteemide rakendamiseks meditsiinilises teeninduses ja tervishoius.

Euroopas koordineerib rahvuslike akrediteerimisorganite tegevust Euroopa Komisjoni poolt tunnustatud Euroopa Akrediteerimisalane Koostööorgan EA. EA liikmeteks on oma riikide valitsuste poolt tunnustatud rahvuslikud akrediteerimisorganid, Eestis on selleks Standardiamet.. Ühe EA raames tegutseva rahvusliku akrediteerimisorgani poolt antud akrediteering või sertifitseering kehtib kogu Euroopa Liidus.

Koostöö meditsiinivaldkonnaga

Akrediteerimise ja sertifitseerimise tagamiseks tervishoius on tihedas koostöös meditsiinasjatundjatega välja töötatud juhised standardite rakendamiseks meditsiini- ja tervishoiusektoris. **Nürnbergi konverents on mõeldud poliitilistele võtmeisikutele ja meditsiinitöötajatele ning käsitleb Euroopa akrediteerimis- ja sertifitseerimissüsteemi.** Meditsiinasjatundjad jagavad ka oma kogemusi kvaliteeditagamise valdkonnas.

Konverentsi päevakorras on juhtimissüsteemide rahvusvahelised standardid, akrediteerimise ja sertifitseerimise erinevad rollid, haiglate standardikohaste näidete tõlgendamine ja rakendamine (Itaalia haigla, Rootsi Huddinge haigla akrediteeritud meditsiinilabori, Nürnbergi Silmakliiniku, Taani Riigi Seerumiinstituudi labori jne kogemusi), Euroopa Laborimeditsiini Konföderatsiooni ja EA vaheline koostöö, ISO 9000 rakendamise kogemusi Prantsusmaa tervishoiusektoris, Saksamaa haiglates, kvaliteedijuhtimise tõendamine tervishoius jne.

Täiendav info www.european-accreditation.org.

või

Standardiametist

tel 49 35 61, faks 654 13 30, viktor@evs.ee

STANDARDIKOMISJONIS

30. märtsil toimunud Standardikomisjoni koosoleku protokollist

1. Standardi muudatuse ettepaneku arutelu

1.1 Ventilatsioonisüsteemi õhukanali detailid. Osa 1: Ringikujulise ristlõikega spiraalvaltsventilatsioonitorud (EVS 739-1:1997, muudatus nr 1:1999)

Standardi muudatuse kavandi esitaja: Lindab AS. OTSUSTATI: Standardi muudatuse ettepanek heaks kiita. Lindab AS üle vaadata standardi alusdokumendid, kuna tänase päeva seisuga on

prEN 1506 saanud EN 1506-ks. Laiendada muudatuse sisseviimist peale punkti 5.8 tabelisse 5 veel ka punkti 3.6 (Tingtähtsed) ja jaotisesse 6 (Liigitus ja tähistus).

2 Standardite koostamissettepanekute arutelu

2.1 Välismööbel. Sesoonseks kasutamiseks, kämpinguks ja koduseks kasutamiseks mõeldud istmed ja lauad. Osa 1: Üldised ohutusnõuded (EN 581-1 ülevõtt).

2.2 Mööbel. Lastevoodid ja klappitavad lastevoodid koduseks kasutamiseks

Osa 1: Ohutusnõuded. Osa 2: Katsemeetodid (EN 716-1,2 ülevõtt).

2.3 Mööbel. Klappvoodid. Ohutusnõuded ja katsetamine. Osa 1: Ohutusnõuded Osa 2: Katsetamine (EN 1129-1,2 ülevõtt)

2.4 Mööbel. Hällid koduseks kasutamiseks. Osa 1: Ohutusnõuded.

Osa 2: Katsemeetodid (EN 1130-1,2 ülevõtt).

Standardi koostamissettepanekute esitaja: EVS/TK 6.

OTSUSTATI: standardite koostamissettepanekud heaks kiita. Vaadata üle standardite eestikeelsed nimetused (tõlge eesti keelde).

3 Standardimise tehnilise komitee registreerimise avalduse arutelu.

Kiirabi- ja päästevahendite standardimise tehniline komitee registreerimise avalduse arutelu.

OTSUSTATI: toetada Kiirabi- ja päästevahendite standardimise tehnilise komitee registreerimist. EVS/TK 5 komitee esimees tegi ettepaneku TK 5 standardimisalast välja arvata CEN/TC 239 käsitusala ja anda eelpoolnimetatud käsitusala loodava s.t Kiirabi- ja päästevahendite standardimise tehnilise komitee käsitusalasse vastavalt nende poolt esitatud registreerimise avaldusele. Koosolek tegi ettepaneku üle vaadata põhikirja punktid, mis puudutavad finantseerimist: p 5.1, p 5.2 ja p 5.4. Soovitati kas p 5.1 välja jätta või sõnastada lause järgmiselt: tehnilise komitee tegevusega seotud kulud kaetakse vastavalt Eesti standardi koostamise menetlusnõuetele.

4 Arutelu Euroopa standardite ülevõtu korraldamisest

E. Sandberg küsis komisjoni liikmete arvamust kuidas peaks toimuma Euroopa standardite kasutuselevõtmine Eesti standarditena.

Komisjoniliikmed avaldasid arvamust järgnevalt:

1) tõlkemeetodil

A. Tehnilise komitee olemasolul – otsustab ja võtab vastu tehniline komitee;

B. Tehnilise komitee puudumisel – otsustab ja võtab vastu Standardikomisjon;

2) tiitellehe meetodil

A. Tehnilise komitee olemasolul – otsustab ja võtab vastu tehniline komitee;

B. Tehnilise komitee puudumisel – otsustab ja võtab vastu Standardikomisjon;

(ettepanek: lisaks standardi nimetusele tõlkida ka käsitusala);

3) teatemeetodil

A. Tehnilise komitee olemasolul – otsustab ja võtab vastu tehniline komitee;

B. Tehnilise komitee puudumisel – otsustab ja võtab vastu Standardikomisjon;

Teatamine toimub EVS “Teatajas”;

4) algupärased – otsustab ja võtab vastu Standardikomisjon.

IFAN UUENEB

Novembris 1998 kiitsid IFAN liikmed heaks selle uue staatuse ning IFAN sai nimeks Rahvusvaheline Standardite Kasutajate Föderatsioon.

ISO Bülletääni aprillinumbris vastab küsimustele IFAN uus president Dr Veit Ghiladi (Daimler Chrysler AG standardimise asepresident)

Millega tegeleb IFAN?

IFAN on standardite kasutajate saadik nende huvide esindamiseks rahvusvahelisel areenil. Standardite kasutajad tulevad erinevatelt aladelt, et rakendada standardeid pääsemaks oma kaupade ja teenustega rahvusvahelisele turule ning ei ole tihtipeale kodus rahvusvaheliste standardite maailmas ega ka kursis standardiorganisatsioonide vaheliste erinevustega. Tihtipeale ei tea nad, kust saada infot, kelle käest mida küsida. IFAN eesmärgiks ongi avastada probleeme, jälgida, teha lobitööd ja arutada eri standardiorganisatsioonidega standardimisprobleemide lahendamist. IFAN kavatses ka jagada standardite kasutamise kogemusi ning korraldada koolitust standardimise ja sellega seotud aladel.

Mis vahe on vanal ja uuel IFAN-il?

Oma 25-aastase ajaloo vältel on IFAN olnud “klubilaadne” ainult rahvuslikele standardite kasutajate organisatsioonidele avatud organisatsioon, juba ette programmeeritud “suhteliseks kaotajaks”. Palju tööd on tehtud standardite rakendamisel, ent äri nõudmised on kasvanud ja muutunud. IFAN eesmärk on nüüd tõstatada küsimusi ja otsida koos standardiorganisatsioonidega nende lahendusi. Kõigepealt erineb uus IFAN vanast lisandunud uute liikmestaatuste poolest. Teiseks erinevuseks on oma pangaarve ja laekuri olemasolu. Juunis planeeritaval koosolekul on kavas ka äriplaani koostamine ja prioriteetide kindlaksmääramine. IFAN ei ole Dr Ghiladi sõnul “ühe mehe šou”, vaid meeskonnatöö tagajärg.

Kes on IFAN liikmed?

Alates 1998.a novembrist on uuest maailmakaubanduse olukorrast lähtuvalt kolm liikmestaatust:

- Rahvuslik liige (rahvusliku standardiorganisatsiooni poolt tunnustatud rahvuslik standardite kasutajate organisatsioon)
- Korporatiivne liige (ükskõik milline standardeid kasutav globaalselt tegutsev firma, eriala- või kaubandusliidud, riiklikud agentuurid jne)
- Vaatlejaliige (limiteeritud majanduslike ressursidega riikide rahvuslikud standardite kasutajate organisatsioonid)

Kust Te loodate saada raha ja mille eest kavatsete maksta?

Raha on meil vaja oma tegevuse arendamiseks, sekretariaadi pidamiseks, projektideks ja uuringuteks. Kõigeks selleks kavatseme saada raha just uutelt korporatiivliikmetelt, neilt, kes kasutavad standardeid oma kutsetöös (mitte aga tarbijatelt). Nii nagu ennegi on meil rahvuslikud liikmed (neljalt kontinendilt 22). Liikmemaksud jagunevad

vastavalt liikmestaatusele ning neid arvestatakse üksustes. Käesoleval ajal on IFAN-i liikmeks kolm väga suurt firmat, ent Dr Ghiladi loodab, et see on alles algus, me peame "enne käima kui hakkame jooksuma" ütleb ta.

Kas rahvuslikud standardite kasutajate assotsiatsioonid ei esinda juba standardite kasutajaid?

Seda küll. Aga mingil ajal peab iga firma otsustama, kas neile on oluline olla otse esindatud IFAN-is (liikmemaks 3000-5000 CHF) või teha seda rahvusliku standardite kasutajate organisatsiooni kaudu. Hr Ghiladi leiab, et sellised suured firmad nagu tema enda firma, peavad eriti oluliseks olla esindatud kõikidel kasutajate organisatsioonide tasanditel kui suur standardite tarbija.

Daimler Chrysler nt maksab liikmemaksu rahvuslikule standardiorganisatsioonile, rahvuslikule standardite kasutajate organisatsioonile ning ka rahvuslikule elektrotehnika standardiorganisatsioonile ning selle kõrval ka IFAN-ile. Firma maksab 90 miljonit DEM standardimistevõtmeks s.h ka liikmemaksud. Seda võivad endale lubada muidugi väga suured ettevõtted. Väiksemad ja keskmised ettevõtted on esindatud IFAN-is rahvuslike standardite kasutajate organisatsiooni kaudu (nt Saksa Rahvuslik Standardite Kasutajate Organisatsioon maksab liikmemaksu 300 DEM).

Milliseid standarditega seotud probleeme on tööstusel?

Vastates tõi hr Ghiladi näiteks jälle Daimler Chrysleri. Multirahvuslik autotööstusettevõtte vajab kõiki autode tootmisega seotud standardeid. Hõlbus on mõelda, et on vaja need ainult eri standardiorganisatsioonidelt kokku korjata ning luua andmebaas kõigis rahvuslikes kontorites kasutamiseks. Leidmata sellist andmebaasi valmiskujul, otsustasid nad selle ise luua. See läks maksma 2 miljonit DEM. Nüüd oli neil süsteem, ent see oli alles probleemide algus. Püüdes standardeid kataloogida, selgus et on enam kui 80 liiki standardeid alates Austraalia raudtee standarditest kuni Brasiilia kütteõlide standarditeni.

Tähtis on hoida standardite liikide arvu juhitavates proportsioonides. Arukas on rohkem kasutada rahvusvahelisi standardeid. Mõnel riigil on suured rahvuslike standardite koostamise programmid. Tuleb siiralt loota, et need põhinevad rahvusvahelistel standarditel, vastasel juhul võivad need muutuda kaubandustõketeks; Rahvusvahelised standardid peavad avama väravaid.

Nagu näete, on palju probleeme, mida ei põhjusta mitte standardite puudumine vaid vastupidi, nende vohamine.

Milliseid probleeme on standardite kasutajatel?

Mõned, mis kõigepealt pähe torkavad. Vahel on kasutajatel raskusi standardite valimisel, siis peab neid nõustama, milliseid valida ja mis järjekorras. Vahel ei ole rahvuslikud standardiorganisatsioonid küllalt kiired välja andma standardit oma keeles. Mõned liikmed küsivad, miks nad ei võiks osta standardit otse ISO Keskk sekretariaadist vaid peavad seda tegema oma rahvusliku standardiorganisatsiooni kaudu. Standardite saamine Interneti kaudu, ISO andmebaaside kasutamine – oleme saanud tuhandeid selleteemalisi küsimusi.

Suurtel firmadel on oma kvaliteedispetsialistid ja raha kvaliteediprobleemide lahendamiseks. Väikestel ja keskmistel ettevõtetel see raha ja need inimesed tihti puuduvad. Aga ka nemad peavad lahendama ISO 9000 rakendamise probleeme ja seejuures tekib palju küsimusi, kuidas seda teha, kas rakendada kõigepealt ISO 9000 või ISO 14000 sarja standardid või hoopis mõlemad?

Miks on rohkem probleeme kui õnnestumisi?

See on nii nagu arsti juurde minek. Te ei lähe sinna, et öelda, ma olen terve.

Uus IFAN püüab probleeme lahendada info vahetamise teel.

Sel alal on eriti suur tähtsus reklaamil ning selleks on IFAN loonud töörühma reklaamikampaaniate läbiviimiseks. Tippjuhtkonna, kes on täielikult kursis sellega, mis toimub ja nn "tehase pööranda", kes peab standardid rakendama, vahel on keskastme juhid, keda hr Ghiladi nimetab "isolatsioonikihiks". Nad saavad infot ülalt, kuid ei edasta seda alla. Siin on bürokraatlik tõke, millega peame võitlema. Me peame keskastmele selgeks tegema standardite koostamise, kasutamise ja rakendamise tähtsuse.

SEMINAR "STANDARDID PRAKTIKASSE"

8. aprillil toimus DIN ja EVS koostöö raames seminar "Standardid praktikasse".

Seminaril käsitleti standardite koostamise ja kasutamise vahelist mõju, standardimises osalevaid ringkondi ja organeid, ettevõttestandardimist, standardite kasutajate organisatsiooni.

Üheks käsitletavaks teemaks oli ettevõttestandardimine. Ettevõttestandardimise eesmärgiks on:

1. Majanduslikkuse tõstmine kulude vähendamise kaudu – detailide ja materjalide mitmekesisuse vähendamine; detailide, komplektide, materjalide ja tootmisvahendite efektiivse tellimise toetamine, korduvate ülesannete ühekordne lahendamine.
2. Ametkondlike kohustuste täitmise toetamine – tunnustatud tehnikareeglite järgimise tagamine.
3. Toote ja turustusala standardimine.
4. Seostatud dokumentatsioon, üheselt mõistetavad juhised.
5. Info kõikide standardite ja juhendite kohta; toetus nende valikuks.
6. Kõikide standardite, juhendite, klientide ettekirjutuste, tarneandmete (kataloogid) jne hankimine.
7. Ettevõttestandardite koostamine ja muutmine.

Muude teemade kõrval oli arutusel ka standardite kasutajate organisatsiooni loomise võimalus Eestis. Ühine arvamus oli, et selline organisatsioon oleks vajalik.

Seminaril esinenud lektori hr Herbert Brauchle sõnul töötab standardite kasutajate organisatsioon tavaliselt rahvusliku standardiorganisatsiooni juures, mis tagab selle kõige optimaalsema tegutsemise. Pr Sandbergi arvates ei ole Standardiametil käesoleval ajal ressursse projekti vedamiseks. Seminarist osavõtja hr Leonid Pažinski tegi ettepaneku, et üks võimalus oleks standardite kasutajate organisatsiooni tegutsemine Kvaliteediühingu juures. Hr Brauchle arvas, et kõige otstarbekam oleks esialgu moodustada midagi jututoa e vestlusringi sarnast, mille vedamiseks oleks esialgu vaja 1-2 inimest ja kus osaleksid nii standardite koostajad kui ka kasutajad, EVS kui ka teiste organisatsioonide s.h ka Kvaliteediühingu esindajad.

Vestlusringi eesmärgiks oleks esialgu info vahendamine. Tavaks on, et iga koosolek protokollitakse lühidalt. Oluline on, et kõik osalejad saavad infot ja kogemusi, mida koju kaasa võtta. Kohtumise toimumiseks oleks vajalik kutse kindlaksmääratud teemadega. Kasulik oleks ka osavõtjate nimekiri kontaktandmetega, et hiljem oleks võimalik teiste asjastuhuvitatutega kontakti võtta sarnaste probleemide lahendamisel.

Loodame selle probleemi juurde peagi tagasi tulla.

METROLOOGIA

AS METROSERT MASSI TUGIETALONIDE 1 kg UURIMISTULEMUSED R. Laaneots, T. Maasar

1 Sissejuhatus

Etaloni stabiilsust ja etaloni poolt esitatava väärtuse usaldusväärsust hinnatakse etaloni tööpõhimõtte ja konstruktsiooni uurimise, tema valmistamiseks kasutatud materjalide omaduste muutuse, analoogsete etalonide pikaajalistel katsetustel saadud tulemuste ning etaloni kohta infosalvestites (registreerimiskaart, kalibreerimistunnistus jne.) esitatud andmete alusel.

Eeltoodud silmas pidades võib tõdeda, et täieliku hinnangu saamine usaldusväärsuse kohta nõuab kõrge kvalifikatsiooniga personali poolt etaloni pikaajalise metrooloogilise kontrolli teostamist. Kuid see on vajalik, sest kalibreerimistunnistustes esitatud andmete alusel saab määrata kindlaks, kas metrooloogilises kontrollis osalenud konkreetse konstruktsiooniga mõõtevahend sobib etaloniks antud rakenduse korral ja lubab fikseerida etaloni kalibreerimise perioodi või mitte.

2 Uurimisobjektid

Uurimisobjektideks antud juhul olid AS METROSERT massi 1 kg tugietalonid N 1 ja N 35. Need etalonid on konstruktsioonilt vihid, mis vastavad GOST 7328-82 nõuetele ja on valmistatud GOST 5632 – 72-ga määratud mittemagnetilisest roostevabast austeniitse struktuuriga terasest. Tugietalonide tihedus Rahvusvahelise Legaalmetroloogia Organisatsiooni (OIML) dokumendi OIML R 111 järgi vihtidele klassis E₂ on antud piirides 7810 kg/m³ kuni 8210 kg/m³. Uuritud tugietalonidest tihedus etalonil N 35 mõõdeti 1995.a. novembris Rootsi Katsetus- ja Uurimisinstituudis (SP). SP andis selle etaloni tiheduse mõõtetulemuseks (7900,0 ± 0,8) kg/m³. Tugietaloni N 1 tihedus mõõdeti Soome Mõõtetehnika Keskuses (MIKES) ja saadi mõõtetulemuseks (8068,7 ± 0,3) kg/m³. Seega uurimisobjektide tihedus on dokumendis OIML R 111 vihtidele klassis E₂ toodud piirides.

3 Uurimistulemused ja nende analüüs

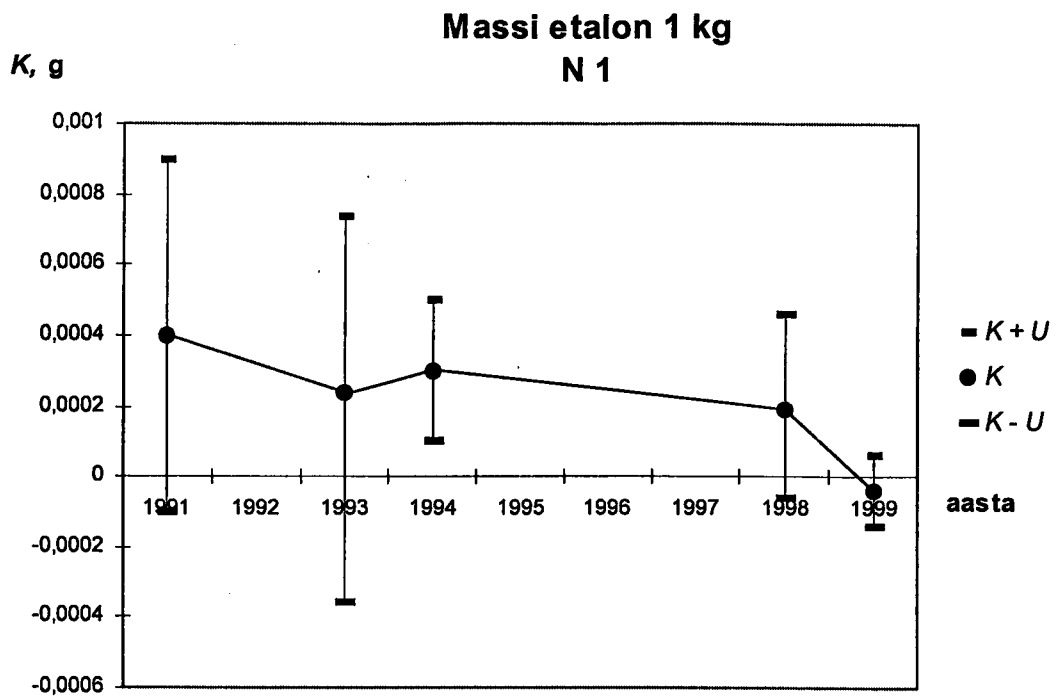
AS METROSERT 1 kg tugietalonide N 1 ja N 35 kalibreerimise tulemused (parandi *K* väärtused ja nende väärtuste laiendmääramused) 11 aastase perioodi vältel on esitatud tabelis 1. Need andmed annavad võimaluse etalonide stabiilsuse hindamiseks ning stabiilsust mõjutavate suuruste mõju analüüsimiseks. Kahjuks pole säilinud nimetatud etalonide tootja poolt esitatud andmeid. Esimesed parandite *K* väärtused nende etalonide kohta on saadud 1988.a. ja 1991.a. Läti Metroloogiakeskuse (Läti MK) taatlustulemustest (vt. ka seled 1 ja 2). Etalonide teistkordne taatlemine teostati 1993.a. Rostestis St. Peterburgis. Kuna taatlusel ei arvatud saadud tulemuse määramatust, siis tabelis 1 mõõtemääramatuse hindamisel on lähtutud dokumendi OIML R 111 klassi E₁ 1 kg vihi veerajadest ning laiendmääramatus on võetud sellega võrdseks. Etalonide N 1 ja N 35 esimesed kalibreerimised tehti SP-s. Peale SP-s kalibreerimist kalibreeriti etalon N 35 uuesti AS METROSERT-is, kasutades tugiväärtusena etaloni N 1 1994.a. SP kalibreerimistulemust. Võttes SP kalibreerimistulemuse tugilabori tulemuseks ja

AS METROSERT-i tulemuse analüüsitavaks mõõtetulemuseks ning kasutades mõõtetulemuse analüüsil [1] esitatud normaliseeritud mõõtehälvet E_n , saame E_n arvuliseks väärtuseks 0,19, mis näitab head kokkulangevust. Vahetult enne rahvusvahelist võrdluskalibreerimist, kus pilootlaboriks oli Inglismaa Rahvuslik Füüsikalabor (NPL), kalibreeriti viht N 1 AS METROSERT-is, võttes võrdluse aluseks etaloni N 35 ja kasutades tema SP-s 24.11.1995.a. saadud kalibreerimistulemust. Antud juhul, võttes tugiväärtuseks 14.01.1998.a. saadud kalibreerimistulemuse, saadi E_n arvuliseks väärtuseks -0,15. Teistkordselt kalibreeriti etalon N 35 SP-s 1998.a. augustis ja etalon N 1 1999.a. jaanuaris MIKES-is. Peale selle korraldati nimetatud etalonide kalibreerimist ka AS METROSERT-is, kusjuures etaloni N 35 kalibreerimisel kasutati etalonväärtusena MIKES-is 08.01.1999.a. saadud etaloni N 1 kalibreerimistulemust ja etaloni N 1 kalibreerimisel SP-s 05.08.1998.a. saadud etaloni N 35 kalibreerimistulemust. Võttes tugiväärtusteks MIKES-is ja SP-s saadud kalibreerimistulemused, saame AS METROSERT-is tehtud kontrollkalibreerimistulemuste kohta järgmised E_n arvulised väärtused: etaloni N 35 massi mõõtmisel $E_n = 0,13$ ja etaloni N 1 massi mõõtmisel $E_n = 0,01$. Tugietalonide N 1 ja N 35 kalibreerimistulemused (välja arvatud METROSERT-i poolt tehtud nn. kontrollkalibreerimised) koos tulemuste laiendmääramatustega $U (k = 2)$ on graafilisel kujul esitatud seledel 1 ja 2.

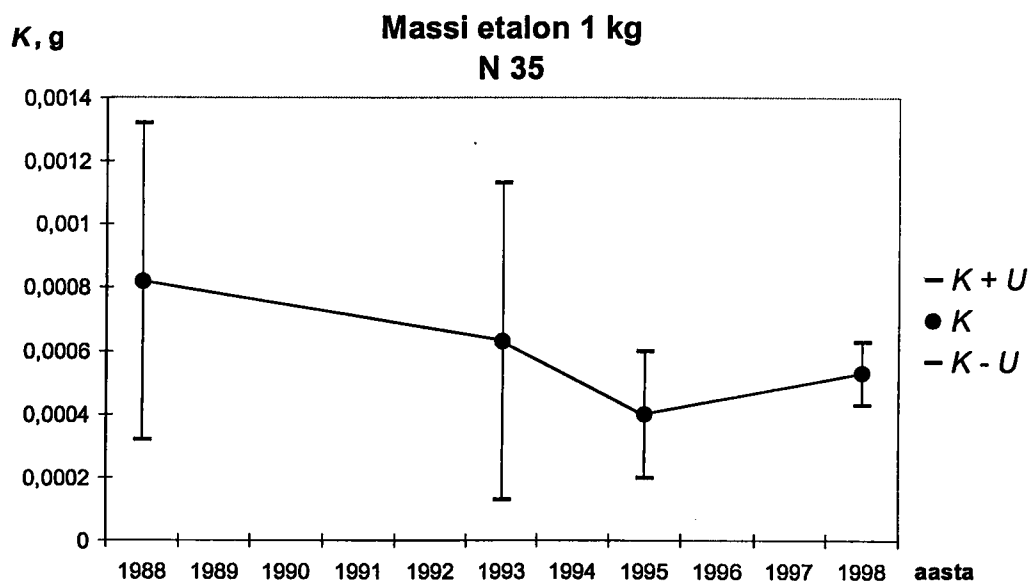
AS METROSERT-i massi tugietalonide N 1 ja N 35 kalibreerimistulemused

Tabel 1

Kuupäev ja kalibreerimise koht	Etalon N 1		Etalon N 35	
	Parand K , mg	Laiendmääramatus $U (k = 2)$, mg	Parand K , mg	Laiendmääramatus $U (k = 2)$, mg
06.07.1988 Läti MK			0,82	0,50
25.10.1991 Läti MK	0,40	0,50		
09.12.1993 Rostest, St. Peterburg	0,24	0,50	0,63	0,50
16.09.1994 SP, Rootsi	0,30	0,20		
24.11.1995 SP, Rootsi			0,40	0,20
08.12.1995 METROSERT			0,34	0,24
07.01.1998 METROSERT	0,20	0,26		
14.01.1998 METROSERT/ MLP, Inglismaa	0,15	0,20		
05.08.1998 SP, Rootsi			0,53	0,10
08.01.1999 MIKES, Soome	-0,04	0,10		
22.02.1999 METROSERT			0,50	0,20
05.03.1999 METROSERT	-0,04	0,20		

Sele 1. 1991: taadeldud Läti MK, Riia, Läti;
 1993: taadeldud Rostest, St. Peterburg, Venemaa;
 1994: kalibreeritud SP, Borås, Rootsi;
 1998: kalibreeritud METROSERT, Eesti / MPL, Inglismaa;
 1999: kalibreeritud MIKES, Helsingi, Soome.

Sele 2. 1988: taadeldud Läti MK, Riia, Läti;
 1993: taadeldud Rostest, St. Peterburg, Venemaa;
 1995 ja 1998: kalibreeritud SP, Borås, Rootsi.

4 Järeldused

Ülalkirjeldatud AS METROSERT massi tugietalonide uurimistulemuste põhjal võib väita, et tugietalon N 35 peale Rostest St. Peterburg-is taatlemist on säilitanud oma stabiilsuse. Maksimaalne parandi muutus $\Delta K_{35\max} = 0,23$ mg on täheldatav etaloni algaastatel. Hilisemad hälbed ei välju laiendmääramatuse $U = 0,20$ mg piiridest. Viimasel kalibreerimisel saadud parandi süstemaatiline hälve $\Delta K_{35} = -0,02$ mg kahel eelneval kalibreerimisel saadud parandite väärtuste aritmeetilisest keskmisest on laiendmääramatusega võrreldes tühine.

Seega on etaloni N 35 kasutamine AS METROSERT-is esmase tugietalonina õigustatud. Tugietalonil N 1 on alates 1991.a. parandi K väärtus vähenenud 0,44 mg võrra, kusjuures MIKES-is saadud parandi süstemaatiline hälve $\Delta K_1 = -0,29$ mg kahel eelneval kalibreerimisel saadud parandite väärtuste aritmeetilisest keskmisest on suurim ja väljub laiendmääramatuse $U = 0,20$ mg piiridest. Seega on tugietaloni N 1 stabiilsus ebapiisav ja ta tuleb võtta AS METROSERT-is tugietaloni N 35 võrdlusetaloniks. Võib oletada, et etaloni N 1 viimase kalibreerimise käigus tekkinud massi tunduv vähenemine on seotud tema hüdrostaatilise kaalumise, kuid lõplikke järeldusi massi stabiilsuse kohta saab siiski teha vaid tuginedes järgnevatele kalibreerimistulemustele.

Mõlema tugietaloni puhul on tegemist ka atmosfääri saastest tingitud mõjuga, kuid seda mõju vastava mõõteaparatuuri puudumise tõttu pole suudetud hinnata.

KIRJANDUS

- [1] Karniol R., Laaneots R., Vaher Ü.:
Eesti osalus rahvusvahelises mõõtealas ringkatses ja selle tulemused.
EVS Teataja, 1999. N 2. Lk. 8 - 11

KVALITEET

ISO 14001 ja EMAS

29. märtsist – 1. aprillini toimus PRAQ III raames Keskkonnaministeeriumi korraldusel “ISO 14001 kursus”, mille viisid läbi AJA EQS Limited lektorid Dr Steve Halls ja Dr Roger Southern Inglismaalt. AJA EQS on rahvusvahelisel tasemel tegutsev kolmanda osapoolse sertifitseerimisorgan ISO 9000 (kvaliteedijuhtimine) ja ISO 14000 (keskkonnajuhtimine) süsteemide hindamiseks.

Kursus oli pühendatud ISO 14001 ja EMAS – Keskkonnajuhtimise ja -auditi skeemi – mõistmisele ja rakendamisele.

Standard ISO 14001 määratleb põhimõtted – head keskkonnajuhtimistavad “MIDA teha” ent ei määratle meetodeid “KUIDAS teha”.

ISO 14001 põhiprintsiibiks on “Saastamise ärahoidmine, rakendades süstemaatilist juhtimist nendes valdkondades ja nende tegevuste puhul, mis on keskkonnale ohtlikud”. Keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamine peaks saavutama pideva paranemise ja kinnipidamise administratiivaktidest ja seadusandlusest.

ISO 14001 on rahvusvaheline lähenemine keskkonnajuhtimisele. Euroopas on selle tegevuse jaoks veel üks mõõdupuu - The Eco-Management Audit Scheme - EMAS.

EMAS-i raames ei saa hinnata Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide tegevuspaiku.

Põhiline erinevus ISO 14001 ja EMAS vahel on see, et ISO standard käsitleb ainult keskkonnajuhtimissüsteemi, EMAS aga nõuab lisaks sellele ka keskkonnaülevaate tegemist ja aruannet.

ISO 14001 dokumenteerib oma nõuded jaotistes ja alajaotistes, EMAS-i nõuded määratletakse artiklites ja lisades.

ISO 14001 on üle võetud ka Eesti standardiks ja üldsusele eesti keeles kättesaadav, EMAS nõuded on aga suhteliselt vähem tuntud.

EMAS sisaldab 21 artiklit, mis reglementeerivad riikide valitsuste jaoks korra, kuidas igas riigis keskkonnajuhtimissüsteemi hinnata ja skeemi hallata tuleb. EMAS määruse viis lisa sisaldavad nõudeid, mida firma peab rakendama, et saada selle skeemi alusel kinnitust.

EMAS kirjeldab üksikasjalikult akrediteerimiskriteeriumeid (kinnitamine ja määramine) skeemi töendajate (verifier) jaoks. ISO standardis on töendajate asemel audiitorid ja sertifitseerijad.

Kui ISO 14001 on enamuses oma nõuetes üldsõnaline ja mittekonkreetne, siis EMAS on enamuse oma lisade raames palju konkreetsem ja välistab omavolilised tõlgendused.

ISO 14001 järgi saab sertifitseerida ka ettevõtte mingi osa keskkonnajuhtimissüsteemi, mis annab võimaluse esialgu välja jätta ettevõtte problemaatilised osad, EMAS seejuures aga nõuab ettevõtte käsitlemist tervikuna.

Käesoleval ajal on valmimas EMAS uus versioon, mille juhtimisosa peaks hakkama täielikult vastama ISO 14001-le.

Tavaline praktika Euroopas on, et keskkonnajuhtimissüsteem juurutatakse kahes osas – kõigepealt ISO 14001 järgi. Paari aasta pärast lisatakse keskkonnajuhtimissüsteemile keskkonna ülevaade ja aruanne, mida nõuab EMAS lisaks ISO standardile.

EMAS lisa	I.A.1.2.3	}	ISO jaotis 4.2
	I.B.1		
	I.C		
	I.D		
EMAS lisa	I.A.4	}	ISO jaotis 4.3.3
	I.B.1		
EMAS lisa	I.A.5	}	ISO jaotis 4.3.4
	I.B.1		
	I.C		
EMAS lisa	I.B	⇒	ISO jaotis 4.1
EMAS lisa	I.B.2	⇒	ISO jaotis 4.3.1 4.4.1
EMAS lisa	I.B.3	⇒	ISO jaotis 4.3.1
EMAS lisa	I.B.4	⇒	ISO jaotis 4.4.6
EMAS lisa	I.B.5	⇒	ISO jaotis 4.4.3 4.5.3
EMAS lisa	I.B.6	⇒	ISO jaotis 4.5.4 4.6

Kehtib põhimõte, et kui kord on juba sertifitseeritud ISO 14001 järgi, saab tulemusi kasutada ka EMAS korral.

Euroopas asuva tööstuse jaoks annab ISO 14001 kasutamine EMAS lähenemise osana võimaluse rakendada süstemaatilist juhtimist euroopakeskse keskkonnajuhtimisprogrammi raames.

Kavas on ka ISO 9000 ja ISO 14000 sarja ühiste auditistandardite väljaandmine.

Anne Laimets

Standardiameti peaspetsialist

ILMUMISEL ISO/IEC JUHENDID EESTI KEELES

ISO/IEC juhendid on üle võetud Euroopa standarditeks ja nüüd omakorda ka Eesti standarditeks.

ISO/IEC juhend 61	EVS-EN 45010:1999 Üldnõuded sertifitseerimis-/registreerimisorganite hindamisele ja akrediteerimisele
ISO/IEC juhend 65	EVS-EN 45011:1999 Üldkriteeriumid toote sertifitseerimisorganitele
ISO/IEC juhend 62	EVS-EN 45012:1999 Üldnõuded kvaliteedisüsteemide hindamis- ja sertifitseerimis-/registreerimisorganitele
ISO/IEC juhend 22	EN 45014:1999 Tarnijate vastavusavalduse üldkriteeriumid
ISO/IEC juhend 2	EVS-EN 45020:1999 Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara

LABORITE PÄDEVUSE KOHTA ON ILMUMAS

ISO/IEC DIS 17025 Üldnõuded katse- ja kalibreerimislaboritele -
Ilmumine planeeritud 2000.a alguses

NB!

TERVISEKAITSEAMETNIKUD HINDAVAD JÄRGMISTE TOODETE TERVISEOHUTUST JA ANNAVAD SELLEKOHASE OTSUSE

- Ehitusmaterjalid (s.h sünteetilisi lisandeid sisaldavad ehitusmaterjalid)
- Joogiveega või toiduainetega kokkupuutuvad materjalid
- Tarbekeemia- ja kosmeetikavahendid
- Eritoidud (s.h väikelastele ettenähtud toidud)
- Mänguasjad ja koolieelikutele ettenähtud tooted
- Isikliku hügieeni vahendid
- Deratisatsiooni-, desinfektsiooni ja desinsektsioonivahendid
- Jaemüügiks ettenähtud taimekaitsevahendid (s.h puiduimmutusvahendid)
- Ravimisarnased loodusliku päritoluga tooted, mis ei kuulu Ravimiameti pädevusse
- Mitteioniseeriva kiirguse, müra või vibratsiooni allikad, mida realiseeritakse tarbekaubana või kasutatakse teenuseid osutavates ettevõtetes

ISO UUDISED

NB! EVS-is on saadaval ISO 9000 standardite kavandite uued versioonid.

ISO ARVUDES 1998

LIIKMED	133	Rahvuslikku standardiorganit s.h
	88	täisliiget
	35	kirjavahetajaliiget
	10	abonentliiget

TEHNILISTE	2859	Komiteed
KOMITEEDE		s.h
STRUKTUUR	186	tehnilist komiteed
	576	alamkomiteed
	2057	töögrupp
	40	ühikordset uurimisgrupp

Üksikasjalikumalt vt. ISO Memento

PERSONAL

Tehnilised sekretariaadid	35 liikmesriigis on mingi tehnilise komitee või alamkomitee tööd organiseeriv ja teenindav sekretariaat
	Komiteede teenindamisega tegeleb 500 täiskohaga töötajat
Kesksekretariaat Genfis	165 täiskohaga töötajat 18 riigist koordineerivad ISO ülemaailmset tegevust

---

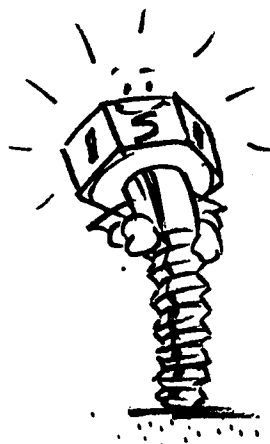
FINANTSEERIMINE	150 miljonit CHF ISO tegevuse eelarvelisteks kuludeks, millest
	80% finantseeritakse otse
	35 TC või SC sekretariaati teenindava liikmesriigi poolt
	20% liikmete tellimustest ja kirjastustuludest, millega kaetakse Kesksekretariaadi kulud

---

RAHVUSVAHELISED STANDARDID

Kokku seisuga 31 12 98	11 950	Rahvusvahelist standardit (k.a 409 tehnilist aruannet TR ja 37 Juhendit)
	323921	s.o lehekülge inglise ja prantsuse keeles
1998. aastal	1058	uut ja ülevaadatud standardit (k.a 61 tehnilist aruannet)
	41221	s.o lehekülge

TÖÖS ON

31 detsembri 1998 seisuga

5983 tööd tehniliste komiteede programmides sealhulgas
 2017 tööd ettevalmistusstaadiumis
 1470 registreeritud komitee kavandit
 2496 rahvusvahelise standardi kavandit (DIS, FDIS)
 1998.aastal 695 uut tööd registreeritud
 492 uut tööd, mis on saavutanud komitee kavandi staatuse
 2080 rahvusvahelise standardi kavandit (DIS; FDIS) registreeritud

Üksikasjalikumalt vaata ISO Technical Programme

egevusalad	Tööobjektid			Komitee kavandid CD			ISO Standardite kavandid DIS, FDIS			Standardid		
	uued	kokku	%	uued	kokku	%	uued	kokku	%	uued	kokku	%
lasinachitus	260	674	33,4	165	443	30,1	574	784	31,4	272 9033	3382 79410	28,3 24,5
šhikemikaalid	14	80	4,0	13	90	6,1	98	185	7,4	58 1533	1235 20509	10,3 6,3
littemetallilised aterjalid	75	146	7,2	38	124	8,4	213	240	9,6	108 2560	1236 21911	10,3 6,8
laagid ja metallid	22	84	4,2	23	68	4,6	98	106	4,2	44 1343	868 17885	7,3 5,5
fotoõtlus, graa-ka ja fotograafia	100	416	20,6	73	262	17,8	491	477	19,1	265 16874	1923 106344	16,1 32,8
õllumajandus	28	93	4,6	25	100	6,8	116	134	5,4	61 1235	823 12961	6,9 4,0
hitus	17	74	3,7	10	77	5,2	61	104	4,2	14 892	441 9858	3,7 3,8
ritehnoloogiad	51	136	6,7	34	95	6,5	125	136	5,4	83 2321	544 15275	4,6 4,7
ervishoid ja reditsiin	52	129	6,6	35	74	5,0	142	147	5,9	62 2544	528 13530	4,4 4,2
šhialused	28	98	4,9	28	61	4,1	69	75	3,0	38 826	400 10883	3,3 3,4
eskkond	38	74	3,7	34	64	4,4	82	85	3,4	50 1989	395 11861	3,3 3,7
akendamine ja shaletometamine	10	13	0,6	14	12	0,8	11	23	0,9	3 71	175 3494	1,5 1,1
okku okku lehekülgi	695	2017	100,0	492	1470	100,0	2080	2496	100,0	1058 41221	11950 323921	100,0

Märkus: Uued 1. jaan 1998 kuni 31. dets 1998 Kaldkirjas – lk-de arv, kokku: 31. dets 1998

TÖÖKOOSOLEKUD

15 tehnilist koosolekut keskmiselt igal tööpäeval üle kogu maailma
 1996.aastal 1365 koosolekut viidi läbi 37 riigis, s.h
 86 tehnilise komitee koosolekut
 321 alamkomitee koosolekut
 958 töögruppide koosolekut

KOOSTÖÖPARTNERID 535 rahvusvahelist organisatsiooni teevad koostööd
ISO tehniliste komiteede ja alakomiteedega
Üksikasjalikumalt vt. ISO Liaisons

TEHNILISE INFO KÄTTE-
SAADAVUS
ELEKTROONILISELT

Kogu info ISO standardimistegevusest
(Kataloog ja Memento) on kättesaadav ka
www.iso.ch
Kasutajad leiavad siit
11 950 ISO standardi bibliograafilist kirjet ja
2 500 ISO standardikavandi bibliograafilist kirjet
ISO Online kaudu World Standards Services
Network (WSSN) on võimalik saada otse infot
rahvusvaheliste, Euroopa ja rahvuslike
standardiorganisatsioonide
500 000 standardi, tehnilisele eeskirja jm standardilaadse
dokumendi kohta

APRILLIS SAADUD ISO STANDARDID

TC 2 Kinnituselemendid

ISO 4161:1999	C	Hexagon nuts with flange – Coarse thread
ISO 10663:1999	C	Hexagon nuts with flange – Fine pitch thread
ISO 15071-1999	E	Hexagon bolts with flange – Small series – Product grade A

TC 4 Veerelaagrid

ISO 113:1999	C	Rolling bearings – Plummer block housings – Boundary dimensions
ISO 8443:1999	C	Rolling bearings – Radial ball bearings with flanged outer ring – Flange dimensions

TC 6 Paber, papp, puitmass ja tselluloos

ISO 3688:1999	C	Pulps- Preparation of laboratory sheets for the measurement of diffuse blue reflectance factor (ISO brightness)
ISO 5267-1:1999	D	Pulps-- Determination of drainability-- Part 1: Schopper- Riegler method
ISO 11475:1999	F	Paper and board – Determination of CIE whiteness, D65/10 degrees (outdoor daylight)
ISO 14968:1999	D	Paper and board -- Cut-size office paper-- Measurement of curl in pack of sheets

TC 17 Teras

ISO 4997:1999	F	Cold- reduced steel sheet of structural quality
ISO 4999:1999	L	Continuous hot- dip terne (lead alloy) coated cold-reduced carbon steel sheet and structural qualities

TC 20 Õhu- ja kosmosesõidukid

ISO 14625:1999 L Space systems – Ground support equipment for use at launch, landing or retrieval sites – General requirements

TC 21 Tulekaitsevahendid ja tuletõrje

ISO 7203-3:1999 K Fire extinguishing media-- Foam concentrates-- Part 3: Specification for low expansion foam concentrates for top application to water- miscible liquids

TC 22 Maanteesõidukid

ISO 3537:1999 F Road vehicles –Safety glazing materials – Mechanical tests

ISO 6969:1999 C Road vehicles-- Sound signalling devices-- Tests aftermounting on vehicle

ISO 14230-1:1999 D Road vehicles – Diagnostic systems – Keyword protocol 2000 – Part 1:Physical layer

ISO 14230-2:1999 N Road vehicles – Diagnostic systems – Keyword protocol 2000 – Part 2: Data link layer

ISO 14230-3:1999 X Road vehicles – Diagnostic systems – Keyword protocol 2000 – Part 3: Application layer

TC 23 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad

ISO 7113:1999 B Portable hand- held forestry machines—Cutting attachments for brush cutters—Single- piece metal blades

TC 28 Naftasaadused ja määrdeained

ISO 3735:1999 D Crude petroleum and fuel oils – determination of sediment – Extraction method

TC 29 Tööriistad

ISO 8051:1999 B Long shank taps with nominal diameters from M3 to M10-- full- diameter shank taps with recess

TC 31 Rehvid, veljed ja ventiilid

ISO 5751-3:1999 A Motorcycle tyres and rims (metric series) – Part 3: Range approved rim contours

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained

ISO 12228:1999 H Animal and vegetable fats and oils-- Determination of individual and total sterols contents-- Gas chromatographic method

ISO 14797:1999 G Animal feeding stuffs – Determination of furazolidone content – Method using high-performance liquid chromatography

TC 35 Värvid ja lakid

ISO 7783-2:1999 D Paints and varnishes – Coating materials and coating systems for exterior masonry and concrete – Part 2: Determination and classification of water-vapour transmission rate (permeability)

TC 38 Tekstiil

ISO 105-C07:1999 B Textiles – Tests for colour fastness – Part C07: Colour fastness to wet scrubbing of pigment printed textiles

ISO 2094:1999 B Textile floor coverings – Determination of thickness loss under dynamic loading

ISO 11058:1999 J Geotextiles and geotextile related products-- Determination of water permeability characteristics normal to the plane, without load

ISO 12956:1999 F Geotextiles and geotextile related products-- Determination of the characteristic opening size

ISO 12958:1999	G	Geotextiles and geotextile related products-- Determination of water flow capacity in their plane
TC 42 Fotograafia		
ISO 10996:1999	F	Photography – Still picture projectors – Determination of noiseemissions
ISO 14523:1999	G	Photography – Processed photographic materials – Photographic activity test for enclosure materials
TC 45 Kautšuk ja kummitooted		
ISO 132:1999	D	Rubber, vulcanized or thermoplastic – Determination of flex cracking and crack growth (De Mattia)
ISO 1125:1999	B	Rubber compounding ingredients – Carbon black – Determination of ash
ISO 1304:1999	F	Rubber compounding ingredients – Carbon black – Determination of iodine adsorption number – Titrimetric method
ISO 1817:1999	H	Rubber, vulcanized—Determination of the effect of liquids
TC 46 Info ja dokumentatsioon		
ISO 3166-3:1999	F	Codes for the representation of names of countries and their subdivisions- Part 3: Code for formerly used names of countries
TC 47 Keemia		
ISO 78-2:1999	K	Chemistry—Layouts for standards—Part 2: Methods of chemical analysis
TC 54 Eeterlikud õlid		
ISO/TR 210:1999	E	Essential oils—General rules for packaging, conditioning and storage
ISO/TR 211:1999		Essential oils—General rules for labelling and marking of containers
ISO 9776:1999	C	Oil of <i>Mentha arvensis</i> , partially dementholized (<i>Mentha arvensis</i> L. var. <i>piperascens</i> Malinv. and var. <i>glabrata</i> Holmes)
TC 58 Gaasiballoonid		
ISO 11116-1:1999	C	Gas cylinders – 17E taper thred for connection of valves to gas cylinders – Part 1: Specifications
ISO 11116-2:1999	G	Gas cylinders – 17E taper thred for connection of valves to gas cylinders – Part 2: Inspection gauges
ISO 11120:1999	P	Gas cylinders – Refillable seamless steel tubes for compressed gas transport, of water capacity between 150 l and 3000 l – Design construction and testing
TC 61 Plastid		
ISO 1628-4:1999	E	Plastics- Determination of the viscosity of polymers in dilute solution using capillary viscometers- Part 4: Polycarbonate (PC) moulding and extrusion materials
ISO 11357-2:1999	C	Plastics – differential scanning calorimetry (DSC) – Part 2: Determination of glass transition temperature
ISO 11357-3:1999	D	Plastics – differential scanning calorimetry (DSC) – Part 3: Determination of temperature and enthalpy of melting and crystallization
TC 67 Nafta – ja maagaasitötluse materjalid, seadmed ja vesiehitised		
ISO 10441:1999	Q	Petroleum and natural gas industries – Flexible couplings for mechanical power transmission – Special purpose applications

ISO 13628-1:1999	XB	Petroleum and natural gas industries – Design and operation of subsea production systems – Part 1: General requirements and recommendations
ISO 13702-1:1999	U	Petroleum and natural gas industries – Control and mitigation on fires and explosions on offshore production installations – Requirements and guidelines
TC 68 Pangandus- ja rahandusoperatsioonid		
ISO 15022-1:1999	L	Securities – Scheme for messages (Data field Dictionary) – Part 2: Maintenance of the Data Field Dictionary and Catalogue of Messages
TC 72 Tekstiilitööstuse masinad ja seadmed		
ISO 13754:1999	B	Textile machinery and accessories – Hexagon nuts and slotted nuts for spinning and twisting spindles
TC 92 Tuleohutus		
ISO/TR 11925-1:1999	P	Reaction to fire tests – Ignitability of building products subjected to direct impingement of flame – Part 1: Guidance on ignitability
TC 94 Isikukaitsevahendid		
ISO 14567:1999	N	Personal protective equipment for protection against falls from a height – Single-point anchor devices
TC 102 Rauamaagid		
ISO 4701:1999	P	Iron ores—Determination of size distribution by sieving
TC 106 Stomatoloogia		
ISO 11245:1999	F	Dental restorations – Phosphate-bonded refractory die materials
TC 107 Metall jt. anorgaanilised pinnakatted		
ISO 14713:1999	R	Protection against corrosion of iron and steel in structures—Zinc and aluminium coatings-- Guidelines
TC 120 Nahk		
ISO 5431:1999	D	Leather—Wet blue goat skins-- Specification
ISO 5433:1999	D	Leather-- Bovine wet blue-- Specification
TC 122 Pakendamine		
ISO 11897:1999	C	Packaging – Sacs made from thermoplastic flexible film – Tear propagation on edge folds
TC 131 Hüdraulikasüsteemid		
ISO 8135:1999	C	Hydraulic fluid power – Single rod cylinders, 16 Mpa (160 bar) medium and 25 Mpa (250 bar) series – Tolerances
TC 138 Plasttorud, -toruliitmikud ja torustikuarmatuurid voolavale keskkonnale		
ISO 7511:1999	B	Plastics piping systems – Glass- reinforced thermosetting plastics (GRP) pipes and fittings – Test methods to prove the leaktightness of the wall under short-term internal pressure
ISO 10946:1999	B	Hydraulic fluid power – Gas-loaded accumulators with separator – Selection of preferred hydraulic ports
TC 147 Vee kvaliteet		
ISO 8245:1999	F	Water quality—Guidelines for the determination of total organic carbon (TOC) and dissolved organic carbon (DOC)
ISO 9439:1999	J	Water quality—Evaluation of ultimate aerobic biodegradability of organic compounds in aqueous medium—Carbon dioxide evolution test

ISO 14593:1999	H	Water quality—Evaluation of ultimate aerobic biodegradability of organic compounds in aqueous medium – Method by analysis of inorganic carbon in sealed vessels (CO ₂ headspace test)
TC 154 Dokumendid ja info juhtimises, kaubanduses ja tööstuses		
ISO 9735-5:1999	T	Electronic data interchange for administration, commerce and transport (EDIFACT) – Application level syntax rules (syntax version number: 4) – Part 5: Security rules for batch EDI (authenticity, integrity and non-repudiation of origin)
ISO 9735-6:1999	P	Electronic data interchange for administration, commerce and transport (EDIFACT) – Application level syntax rules (syntax version number: 4) – Part 6: Secure authentication and acknowledgement message (message type – AUTACK)
ISO 9735-9:1999	N	Electronic data interchange for administration, commerce and transport (EDIFACT) – Application level syntax rules (syntax version number: 4) – Part 9: Security key and certificate management message (Message type – KEYMAN)
TC 170 Kirurgiariistad		
ISO 7153:1999-1/AMD1:1999	XZ	Amendment 1 to ISO 7153-1:1991
TC 172 Optika ja optikariistad		
ISO 13230:1999	B	Ophthalmic optics—Bar code specifications
TC 173 Kehapuuetege inimeste tehnilised abivahendid ja süsteemid		
ISO 15621:1999	C	Urine-absorbing aids – General guidance on evaluation
TC 184 Tööstuse automatiseerimise süsteemid		
ISO 9946:1999	H	Manipulating industrial robots – presentation of characteristics
TC 189 Keraamilised plaadid		
ISO 10545-16:1999	B	Ceramic tiles – Part 16: Determination of small colour differences
TC 194 Meditsiiniliste vahendite bioloogiline hinnang		
ISO 10993-9:1999	D	Biological evaluation of medical devices—Part 9: Framework for identification and quantification of potential degradation products
TC 197 Vesinikuenergia kasutamine		
ISO 13984:1999	G	Liquid hydrogen—Land vehicle fuelling system interface
ISO 14687:1999	E	Hydrogen fuel – Product specification
TC 207 Keskkonnakorraldus		
ISO 14024:1999	F	Environmental labels and declarations – Type I environmental labelling – Principles and procedures
JTC 1 Infotehnoloogia		
ISO/IEC 7816-7:1999	R	Identification cards – Integrated circuit(s) cards with contacts – Part 7: Interindustry commands for Structured Card Query Language (SCQL)
ISO/IEC 8859-15:1999	E	Information technology – 8-bit single-byte coded graphic character sets – Part 15: Latin alphabet No.9
ISO/IEC 9798-5:1999	N	Information technology – Security techniques – Entity authentication – part 5: Mechanisms using zero knowledge techniques

ISO/IEC 9979:1999	E	Information technology – Security techniques – Procedures for the registration of cryptographic algorithms
ISO/IEC ISP 12069-5:1999	N	Information technology -- International Standardized Profiles ADFnn -- Document Filing and Retrieval (DFR) -- Part 5: ADF13 – Common Filing and Retrieval – Document Store Manipulation Profile
ISO/IEC ISP 12069-7:1999	G	Information technology -- International Standardized Profiles ADFnn -- Document Filing and Retrieval (DFR) -- Part 7: ADF22 -- Remote Store Management Profile
ISO/IEC 14750:1999	P	Information technology –Open Distributed Processing – interface Definition Language
ISO/IEC ISP 15125- 12:1999	E	Information technology -- International Standardized Profiles ADYnn -- OSI Directory -- Part 12: ADY53 -- Shadowing subsets
ISO/IEC 15851:1999	M	Information technology -- Communication protocol -- Open MUMPS Interconnect
ISO/IEC 15852:1999	X	Information technology – Programming languages – M Windowing API

KEHTETU

ASENDUS

TEHNILINE KOMITEE

ISO/IEC 9804:1994	ISO/IEC 9804:1998	JTC 1
ISO/IEC 10733:1993	ISO/IEC 10733:1998	JTC 1
ISO/IEC 10737:1994	ISO/IEC 10737:1998	JTC 1
ISO/IEC 13863:1995	ISO/IEC 13863:1998	JTC 1
ISO/IEC 8859-9:1989	ISO/IEC 8859-9:1999	JTC 1
ISO/IEC 13874:1995	ISO/IEC 13874:1999	JTC 1
ISO/IEC 8859-2:1987	ISO/IEC 8859-2:1999	JTC 1
ISO/IEC 8859-3:1988	ISO/IEC 8859-3:1999	JTC 1
ISO/IEC 8859-5:1988	ISO/IEC 8859-5:1999	JTC 1
ISO/IEC 8859-6:1987	ISO/IEC 8859-6:1999	JTC 1
ISO/IEC 8859-8:1988	ISO/IEC 8859-8:1999	JTC 1
ISO 7816-2:1988	ISO/IEC 7816-2:1999	JTC 1
ISO/IEC 9979:1999	ISO/IEC 9979:1999	JTC 1
ISO 68:1973	ISO 68-1:1998	
ISO 68-2:1998		JTC 1
ISO 965-1:1980	ISO 965-1:1998	TC 1
ISO 4161:1983	ISO 4161:1999	TC 2
ISO 8443:1985	ISO 8443:1999	TC 4
ISO 8443/COR1:1990	ISO 8443:1999	TC 4
ISO 3688:1977	ISO 3688:1999	TC 6
ISO 5267-1:1979	ISO 5267-1:1999	TC 6
ISO 5457:1980	ISO 5457:1999	TC 10
ISO 4997:1991	ISO 4997:1999	TC 17
ISO 4999:1991	ISO 4999:1999	TC 17
ISO 8538:1986	ISO 8538:1999	TC 20
ISO 3537:1993	ISO 3537:1999	TC 22
ISO 6969:1981	ISO 6969:1999	TC 22
ISO 3767-1:1991	ISO 3767-1:1998	TC 23
ISO 7113:1991	ISO 7113:1999	TC 23
ISO 9676-1:1993		TC 23
ISO 3735:1975	ISO 3735:1999	TC 28
ISO 8051:1989	ISO 8051:1999	TC 29

ISO 5751-3:1994	ISO 5751-3:1999	TC 31
ISO 6888:1983	ISO 6888-1:1999	
ISO 6888-2:1999		TC 34
ISO 4618-1:1984	ISO 4618-1:1998	TC 35
ISO 1520:1973	ISO 1520:1999	TC 35
ISO 2094:1986	ISO 2094:1999	TC 38
ISO 10320:1991	ISO 10320:1999	TC 38
ISO 3029:1995		TC 42
ISO 6407:1992		TC 42
ISO 6408:1990		TC 42
ISO 7247:1993		TC 42
ISO 7272:1993		TC 42
ISO 857-1:1990	ISO 857-1:1998	TC 44
ISO 132:1983	ISO 132:1999	TC 45
ISO 133:1983	ISO 133:1999	TC 45
ISO 1125:1990	ISO 1125:1999	TC 45
ISO 1304:1985	ISO 1304:1999	TC 45
ISO 1817:1985	ISO 1817:1999	TC 45
ISO 4671:1984	ISO 4671:1999	TC 45
ISO 6808:1984	ISO 6808:1999	TC 45
ISO 78-2:1982	ISO 78-2:1999	TC 47
ISO 279:1981	ISO 279:1998	TC 54
ISO 1628-4:1986	ISO 1628-4:1999	TC 61
ISO 3451-2:1984	ISO 3451-2:1998	TC 61
ISO 3451-4:1986	ISO 3451-4:1998	TC 61
ISO 3001:1997	ISO 3001:1999	TC 61
ISO 62:1980	ISO 62:1999	TC 61
ISO/TR 7775:1997	ISO 15022-1:1999	TC 68
	ISO 15022-2:1999	
ISO 2919:1980	ISO 2919:1999	TC 85
ISO 3087:1987	ISO 3087:1998	TC 102
ISO 4701:1985	ISO 4701:1999	TC 102
ISO 8891:1993	ISO 8891:1998	TC 106
ISO 1567:1988	ISO 1567:1999	TC 106
ISO 3184:1974	ISO 3184:1998	TC 110
ISO 8135:1986	ISO 8135:1999	TC 131
ISO 8245:1987	ISO 8245:1999	TC 147
ISO 9439:1990	ISO 9439:1999	TC 147
ISO 9946:1991	ISO 9946:1999	TC 184
ISO/TR 12178:1994	ISO/TR 13283:1998	TC 184
ISO/IEC Guide 3:1981	ISO/IEC Guide 21:1999	
ISO/IEC Guide 21:1981	ISO/IEC Guide 21:1999	
ISO/IEC Guide 21/ADD1:1983	ISO/IEC Guide 21:1999	
ISO/IEC Guide 56:1989	-	
ISO/TR 10993-9:1994	ISO 10993-9:1999	TC 194

APRILLIS SAADUD CEN STANDARDID

Alates käesolevast Teataja numbrist ei avalda me enam andmeid hääletuseks saadud Euroopa standardite kavandite kohta (prEN), kuna standardite kavanditest saate teada juba arvamusküsitluseks saadud standardite loetelust.

TC 12 Merelasuvate nafta- ja loodusliku gaasi tootmisettevõtete materjalid, seadmed ja ehitised

EN ISO 10441:1999	TL	Petroleum and natural gas industries – Flexible couplings for mechanical power transmission – Special purpose applications (ISO 10441:1999)
EN ISO 13702:1999	TL	Petroleum and natural gas industries – Control and mitigation of fires and explosions on offshore production installations – Requirements and guidelines (ISO 13702:1999)

TC 19 Naftasaadused, määrdeained ja kõrvalsaadused

EN ISO 3735:1999	TL	Crude petroleum and fuel oils – Determination of sediment – Extraction method (ISO 3735:1999)
EN ISO 8973:1999	TL	Liquefied petroleum gases – Calculation method for density and vapour pressure (ISO 8973:1997)

TC 98 Tösteplatvormid

EN 1808:1999	90	Safety requirements on Suspended Access Equipment – Design calculations, Stability criteria, Construction – Tests

TC 106 Suurköökide gaasikütusel töötavad seadmed

EN 203-1:1999/A2:1999	21	Gas heated catering equipment – Part 1: Safety requirements

TC 112 Puitpaneelid

EN 635-5:1999	10	Plywood – Classification by surface appearance – Part 5: Methods for measuring and expressing characteristics and defects

TC 121 Keevitus

EN 288-9:1999	28	Specification and approval of welding procedures for metallic materials – Part 9: Welding procedure test for pipeline welding on land and offshore site butt welding of transmission pipelines
EN 1708-1:1999	72	Welding – Basic weld joint details in steel – Part 1: Pressurized components
EN ISO 9606-3:1999	23	Approval testing of welders – Fusion welding – Part 3: Copper and copper alloys (ISO 9606-3:1999)
EN ISO 9606-4:1999	23	Approval testing of welders – Fusion welding – Part 4: Nickel and nickel alloys (ISO 9606-4:1999)
EN 12584:1999	27	Imperfections in oxyfuel flame cuts, laser beam cuts and plasma cuts – Terminology

TC 134 Elast- ja tekstiilpõrandakatted

EN 12103:1999	6	Resilient floor coverings – Agglomerated cork underlays - Specification

TC 139 Värvivid ja lakid			
EN ISO 7783-2:1999	7	Paints and varnishes – Coating materials and coating systems for exterior masonry and concrete – Part 1: Determination and classification of water-vapour transmission rate (permeability) (ISO 7783-2:1999)	
TC 144 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad - EPMI			
EN 609-1:1999	19	Agricultural and forestry machinery – Safety of log splitters – Part 1: Wedge splitters	
EN 704:1999	19	Agricultural machinery- -Pick-up balers – Safety	
EN 745:1999	50	Agricultural machinery – Rotary mowers and flail-mowers – Safety	
TC 154 Täitematerjalid EVS/TK 9			
EN 933-8:1999	15	Tests for geometrical properties of aggregates – Part 8: Assessment of fines – Sand equivalent test	
TC 165 Heitveetehnika			
EN 295-1:1991/A1:1999		Vitrified clay pipes and fittings and pipe joints for drains and sewers – Part 1: Requirements	
EN 295-2:1991/A1:1999	4	Vitrified clay pipes and fittings and pipe joints for drains and sewers – Part 2: Quality control and sampling	
TC 170 Oftalmoloogiline optika			
EN ISO 13230:1999	TL	Ophthalmic optics – Bar code specifications (ISO 13230:1999)	
TC 187 Tulekindlad tooted ja materjalid			
ENV 1402-4:1999	11	Unshaped refractory products – Part 4: Determination of consistency of castables	
ENV 1402-5:1999	25	Unshaped refractory products – Part 5: Preparation and treatment of test pieces	
TC 194 Toiduga kokkupuutuvad nõud			
ENV 1186-13:1999	12	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics – Part 13: Test method for overall migration at high temperatures	
ENV 1186-14:1999	19	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics – Part 14: Test methods for “substitute tests” for overall migration from plastics intended to come into contact with fatty foodstuffs using test media iso-octane and 95% ethanol	
ENV 13130-1:1999	40	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 1: Guide to test methods for the specific migration of substances from plastic into foods and food simulants and the determination of substances in plastics and the selection of condition of exposure to food simulants	
ENV 13130-2:1999	11	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 2: Determination of terephthalic acid in food simulants	
ENV 13130-3:1999	14	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 3: Determination of acrylonitrile in food and food simulants	
ENV 13130-4:1999	14	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 4: Determination of 1,3-butadiene in plastics	

ENV 13130-5:1999	14	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 5: Determination of vinylidene chloride in food simulants
ENV 13130-6:1999	13	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 6: Determination of vinylidene chloride in plastics
ENV 13130-7:1999	12	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 7: Determination of monoethylene glycol and diethylene glycol in food simulants
ENV 13130-8:1999	18	Materials and articles in contact with foodstuffs – Plastics substances subject to limitation – Part 8: Determination of isocyanates in plastics
TC 197 Pumbad.		
EN ISO 14847:1999	20	Rotary positive displacement pumps – Technical requirements (ISO 14847:1999)
TC 205 Mitteaktiivsed meditsiiniseadmed		
EN 1616:1997/A1:1999	3	Sterile urethral catheters for single use
EN 8871:1997/A1:1999	TL	Elastomeric parts for aqueous parenteral preparations (ISO 8871/AM1:1999)
TC 206 Meditsiini- ja stomatoloogiamaterjalide ning -vahendite biosobivus		
EN ISO 10993-9:1999	TL	Biological evaluation of medical devices – Part 9: Framework for identification and quantification of potential degradation products (ISO 10993-9:1999)
TC 218 Kummi- ja plastvoolikud		
EN ISO 8032:1999	TL	Rubber and plastics hose assemblies – Flexing combined with hydraulic impulse test (half-omega test) (ISO 8032:1997)
TC 246 Looduskivid		
EN 1925:1999	10	Natural stone test methods – Determination of water absorption coefficient by capillarity
EN 1926:1999	16	Natural stone test methods – Determination of compressive strength
EN 1936:1999	9	Natural stone test method – Determination of real density and apparent density, and of total and open porosity
EN 12370:1999	8	Natural stone test methods – Determination of resistance to salt crystallisation
EN 12372:1999	13	Natural stone test methods – Determination of flexural strength under concentrated load
TC 268 Krüogeenanumad		
EN 1626:1999	12	Cryogenic vessels – Valves for cryogenic service
TC 276 Pindaktiivsed ained		
EN 1890:1999	11	Surface active agents – Determination of cloud point of non-ionic active agents obtained by condensation of ethylene oxide
EN 12582:1999	10	Surface active agents – Determination of the polyethylene glycol content according to molar mass in non-ionic surface active agents (ethoxylated) by HPLC/ELSD
TC 280 Merekonteinerid		
EN 12079:1999	36	Offshore containers – Design, construction, testing, inspection and marking

TC 293 Kehapuetega inimeste tehnilised abivahendid		
EN 12183:1999	31	Manually propelled wheelchairs – Requirements and test methods
EN 12184:1999	51	Electrically powered wheelchairs, scooters and their chargers -- Requirements and test methods
TC 301 Maantee elektrisõidukid		
EN 1821-2:1999	16	Electrically propelled vehicles – Measurement of road operating ability – Part 2: Thermal electric hybrid vehicles
TC 307 Õlikultuuride seemned, loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende kõrvalsaadused. Proovivõtu- ja analüüsimeetodid EVS/TK 1		
EN ISO 12228:1999	TL	Animal and vegetable fats and oils – Determination of individual and total sterols contents – Gas chromatographic method (ISO 12228:1999)
TC 320 Veoteenused		
EN 12798:1999	16	Transport quality system – Road, rail and inland navigation transport – Quality system requirements to supplement EN ISO 9002 for the transport of dangerous goods with regard to safety
TC 332 Laboriseadmed		
EN ISO 15212-1:1999	TL	Oscillation-type density meters – Part 1:laboratory instruments (ISO 15212-1:1999)
AECMA		
EN 2591-407:1999	4	Aerospace series -- Elements of electrical and optical connection – Test methods – Part 407: Durability of contact retention system and seals
EN 2591-409:1999	4	Aerospace series – Elements of electrical and optical connection – Test methods – Part 409: Contact retention in insert
EN 2591-412:1999	TL	Aerospace series -- Elements of electrical and optical connection – Test methods – Part 412: Contact insertion and extraction forces
ECISS/TC 23 Termotöödeldavad terased, terasesulamid ja automaaditerased. Omadused		
EN 10095:1999	34	Heat resisting steels and nickel alloys
ECISS/TC 28 Survetöödeldav teras		
EN 10228-1:1999	13	Non-destructive testing of steel forgings – Part 1: Magnetic particle inspection
CS N21		
EN ISO 14111:1999	TL	Natural gas – Guidelines to traceability in analysis (ISO 14111:1997)
CS S13 Ergonoomia		
N ISO 9241-5:1999	TL	Ergonomic requirements for office work with visual display terminals (VDTs) —Part 5: Workstation layout and postural requirements (ISO 9241-5:1998)
CS T02		
EN 13290-1:1999	26	Space project management – General requirements – Part 1: Policy and principles
EN 13291-1:1999	15	Space product assurance -- General requirements – Part 1: Policy and principles
EN 13292:1999	30	Space engineering standards – Policy and principles

ARVAMUSKÜSITLUSEKS SAADUD EUROOPA STANDARDITE KAVANDID 04/99

Standardiamet on saanud avalikeks arvamusküsitluseks Euroopa standardite kavandid, mille kohta on võimalik saata sisulisi ja toimetustlike märkusi. Kavandeid saab osta Standardiametist. Arvamused ja märkused palume edastada Standardiametile hiljemalt 3 nädalat enne sulgudes toodud kuupäeva.

NB! Tehnilised komiteed ja koostööpartnerid, teile on standardimisalaga ühtivad kavandid tasuta kättesaadavad Standardiametis tuba 26.

Kavandite loetelu on saadaval ka Standardiameti koduleheküljel <http://www.evs.ee/>

TC 12 Naftatööstuse seadmed

prEN ISO 13533 Petroleum and natural gas industries – Drilling and production equipment – Specification for drill-through equipment (ISO/DIS 13533:1999) (99-09-08)

TC 19 Naftasaadused, määrdeained ja kõrvalsaadused

prEN ISO 12937 Petroleum products – Determination of water – Coulometric Karl Fischer titration method (ISO/DIS 12937:1999) (99-06-01)

TC 33 Uksed, aknad, luugid ja ehituselemendid

prEN 13561 External blinds – Requirements and classification (99-10-22)

TC 54 Leekkuumutuseta surveanumad

prEN 764-4 Pressure equipment – Part 4: Establishment of technical delivery conditions for materials (99-10-01)

prEN 764-5 Pressure equipment – Part 5: Compliance and inspection documentation of materials (99-10-01)

prEN 13445-1 Unfired pressure vessels – Part 1: General (99-10-15)

prEN 13445-2 Unfired pressure vessels – Part 2: Materials (99-10-15)

prEN 13445-4 Unfired pressure vessels – Part 4: Manufacture (99-10-15)

prEN 13445-5 Unfired pressure vessels – Part 5: Inspection and testing (99-10-15)

prEN 13445-6 Unfired pressure vessels – Part 6: Safety systems (99-10-15)

prEN 13445-7 Unfired pressure vessels – Part 7: Additional requirements for design and fabrication of pressure vessels and vessel parts constructed of spheroidal graphite cast iron (99-10-15)

TC 89 Hoonete ja nende osade soojuspidavus

prEN ISO 15927-1 Hygrothermal performance of buildings – Climatic data – Part 1: Monthly means of single meteorological elements (ISO/DIS 15927-1:1999) (99-09-15)

TC 104 Batoon (kasutusomadused, toomine, paigaldamine ja vastavuskriteeriumid)–EVS/TK 7

prEN 13395-2 Products and systems for the protection and repair of concrete structures – Test methods – Determination of Workability – Part 2: Test for Flow of Grout or Mortar (99-09-18)

prEN 13395-3 Products and systems for the protection and repair of concrete structures – Test methods – Determination of Workability – Part 3: Test for Flow of Concrete (99-09-18)

prEN 13577 Water quality – Determination of aggressive carbon dioxide content (99-10-15)

prEN 13578 Products and systems for the protection and repair of concrete structure – Test Method – Compatibility on wet concrete (99-10-15)

prEN 13580 Products and systems for the protection and repair of concrete structures – Test Methods – Water absorption and resistance to alkali hydrophobic porelining impregnation (99-10-15)

- TC 112 Puitpaneelid – EVS/TK 6**
prEN 12369 Wood-based panels – Characteristic values for structural design (99-07-11)
- TC 122 Ergonoomia**
prEN ISO 11064 Ergonomic design of control centres – Part 2: Principles of control suite arrangement (ISO/DIS 11064-2:1999) (99-08-18)
- TC 125 Müüritööd**
prEN 1015-14 Methods of test for mortar – Part 14 – Determination of durability of hardened masonry mortars (with cement comprising greater than 50% of the total binder mass) (99-10-08)
prEN 1015-18 Methods of test for mortar for masonry – Part 18: determination of water absorption coefficient due to capillary action of hardened rendering mortar (99-10-08)
- TC 126 Ehitusakustika**
prEN 12354-4 Building acoustics – Estimation of acoustic performance of buildings from the performance of elements – Part 4: Transmission of indoor sound to the outside (99-07-18)
- TC 128 Katuse- ja seinakatted**
prEN 1873 Roof coverings – Individual rooflights of plastic with upstands (99-06-08)
- TC 138 Mittepurustav (säilitav) katsetamine)**
prEN 13477-1 Non-destructive testing – Acoustic emission – Equipment characterisation – Part 1: Equipment description (99-10-15)
prEN 13477-2 Non-destructive testing – Acoustic emission – Equipment characterisation – Part 2: Verification of operating characteristic (99-10-15)
- TC 144 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad - EPMI**
prEN 13525 Forestry machinery – Wood chippers – Safety (99-10-08)
- TC 153 Toiduseadmed. Ohutus- ja hügieeninõuded**
prEN 13534 Food processing machinery – Curing injection machines – Safety and hygiene requirements (99-10-22)
- TC 170 Oftamoloogiline optika**
prEN 13503-7 Ophthalmic implants – Intraocular lenses – Part 7: Clinical investigations (ISO/DIS 11979-7:1998, modified) (99-10-01)
prEN 14729 Ophthalmic optics – Contact lens care products – Microbiological requirements and test methods for products and regimens for hygienic management of contact lenses (ISO/DIS 14729:1999) (99-09-01)
- TC 175 Ümarpuit ja saepuit – EVS/TK 6**
prEN 13556 Round and sawn timber – Nomenclature of timbers used in Europe (99-10-22)
- TC 185 Keermestatud ja keermestamata mehaanilised kinnituselemendid ja lisadetailid**
prEN ISO 4759-1 Tolerances for fasteners – Part 1: Bolts, screws, studs and nuts – Product grades A,B and C (ISO/DIS 4759-1:1999) (99-06-08)
- TC 204 Meditsiiniseadmete steriliseerimine – EVS/TK 4**
prEN ISO 14937 Sterilization of health care products – General criteria for characterization of a sterilizing agent and development, validation and routine control of a sterilization process (ISO/DIS 14937:1999) (99-08-25)
- TC 210 Klaaskiuga tugevdatud plastmahutid ja anumad**
prEN 13121-2 GRP tanks and vessels for use above ground – Part 2: Composite materials – Chemical resistance (99-09-18)
- TC 211 Akustika**
prEN ISO 14257 Acoustics – Measurement and modelling of spatial sound distribution curves in workrooms for evaluation of their acoustical performance (99-09-01)

TC 222 Suled ja udusuled täitematerjalina, ka nendega täidetud valmistooted	
prEN 13536	Manufactured articles filled with feather and down – Requirements for clothing – Light use (99-10-15)
prEN 13537	Manufactured articles filled with feather and down – Requirements for sleeping bags (99-10-15)
prEN 13538-1	Manufactured articles filled with feather and down – Test methods for the determination of dimensional characteristics of sleeping bags – Part 1: Internal dimensions (99-10-15)
prEN 13538-3	Manufactured articles filled with feather and down – Test methods for the determination of dimensional characteristics of sleeping bags – Part 3: Volume under load, inside transport cover and easiness of packing (99-10-15)
TC 230 Veeanalüüs	
prEN 13506	Water quality – Determination of mercury by atomic fluorescence spectrometry (99-09-18)
prEN ISO 9377-4	Water quality – Determination of hydrocarbon oil index – Part 4: Method using solvent extraction and gas chromatography (ISO/DIS 9377-4:1999) (99-08-25)
TC 248 Tekstiil ja tekstiilitooted	
prEN 12280-2	Rubber- or plastics-coated fabrics – Accelerated ageing tests - Part 2: Physical ageing: effect of light or weathering (99-10-15)
prEN 12280-3	Rubber- or plastics-coated fabrics – Accelerated ageing tests - Part 3: Environmental ageing (99-10-15)
TC 249 Plastid	
prEN ISO 8974	Plastics – Phenolic resins – Determination of residual phenol content by gas chromatography (ISO/DIS 8974:1999) (99-07-11)
TC 254 Vettpidav lehtmaterjal	
PrEN 13583	Flexible sheets for waterproofing – Bitumen, plastic and rubber sheets for roofing – Determination of hall resistance (99-10-22)
TC 256 Rööbastee kasutusviisid	
prEN 13481-1	Railway applications – Track – Performance requirements for fastening systems – Part 1: Definitions (99-09-18)
prEN 13481-2	Railway applications – Track – Performance requirements for fastening systems – Part 2: Fastening systems for concrete sleepers (99-09-18)
prEN 13481-3	Railway applications – Track – Performance requirements for fastening systems – Part 3: Fastening systems for wood sleepers (99-09-18)
prEN 13481-4	Railway applications – Track – Performance requirements for fastening systems – Part 4: Fastening systems for steel sleepers (99-09-18)
prEN 13481-5	Railway applications – Track – Performance requirements for fastening systems – Part 5: Fastening systems for slab track (99-09-18)
TC 260 Väetised ja lubi	
prEN 13475	Liming materials – Determination of calcium content – Oxalate method (99-10-15)
prEN 13466-1	Fertilizers – Determination of water content – Karl Fischer methods – Part 1: Methanol as extracting medium (99-10-08)
prEN 13466-2	Fertilizers – Determination of water content – Karl Fischer methods – Part 2: Propanol as extracting medium (99-10-08)
TC 261 Pakendamise – Keskkonnaministeerium	
prEN ISO 12777-3	Methods of test for pallet joints – Part 3: Determination of strength of pallet joints (ISO/DIS 12777-3:1999) (99-09-08)
TC 267 Tööstusliikud torustikud ja torujuhtmed	
prEN 134880-3	Metallic industrial piping – Part 3: Design and calculation (99-10-15)

TC 275 Toiduainete analüüs. Horisontaalmeetodid – EVS/TK 1

prEN ISO 16654 Microbiology of food and animal feedings stuffs – Horizontal method for the detection of Escherichia coli O157 (ISO/DIS 16654:1999) (99-08-18)

TC 309 Jalatsid

prEN 13511 Footwear – Test methods for uppers – Lastability (99-10-15)
prEN 13512 Footwear – Test methods for uppers and lining – Flex resistance (99-10-15)
prEN 13513 Footwear – Test methods for uppers – Deformability (99-10-15)
prEN 13514 Footwear – Test methods for uppers – Delamination resistance (99-10-15)
prEN 13515 Footwear – Test methods for uppers – Water vapour permeability and absorption (99-10-15)
prEN 13516 Footwear – Test methods for uppers, lining and insoles – Colour fastness (99-10-15)
prEN 13517 Footwear – Test methods for uppers, lining and insoles – Colour migration (99-10-15)
prEN 13518 Footwear – Test methods for uppers – Water resistance (99-10-15)
prEN 13519 Footwear – Test methods for uppers – High temperature behaviour (99-10-15)
prEN 13520 Footwear – Test methods for uppers, lining and insoles – Abrasion resistance (99-10-15)
prEN 13521 Footwear – Test methods for uppers, lining and insoles – Thermal insulation (99-10-15)
prEN 13522 Footwear – Test methods for uppers – Tensile strength and elongation (99-10-15)

TC 328 Standardne puhastuse kvaliteedi mõõtmise süsteem

prEN 13549 Cleaning services – Basic requirements and recommendations for quality measuring systems (99-10-01)

ECISS/TC 23

prEN 10151 Stainless steel strip for springs – Technical delivery conditions (99-09-11)

ECISS/TC 30

prEN 10223-7 Steel wire and wire products for fences – Part 7: Steel wire welded panels for fencing (99-09-18)

ECISS/TC 29

prEN 10309 Steel tubes and fittings for onshore and offshore pipelines – External epoxy powder coating (99-09-04)

prEN 10310 Steel tubes and fittings for onshore and offshore pipelines – Internal and external coating with two layer coating with epoxy resin and polyamide based coating (99-09-04)

prEN 10311 Joints for the connection of steel tubes and fittings for the conveyance of aqueous liquids including water for human consumption (99-09-04)

prEN 10312 Stainless steel tubes and fittings for the conveyance of aqueous liquids including water for human consumption (99-09-11)

03, 04/99 SAADUD
ISO STANDARDITE KAVANDID
ARVAMUSKÜSITLUSEKS NING HÄÄLETAMISEKS.

Standardiamet on saanud nende ISO tehniliste komiteede standardite kavandid hääletamiseks ning avalikuks arvamusküsitluseks, kuhu EVS on registreerunud vaatlejaliikmeks. Arvamusküsitluseks saadetud kavandite kohta on võimalik saata sisulisi ja toimetuslikke märkusi. Kavandeid saab osta standardiametist. Arvamused ja märkused palume edastada Standardiametile hiljemalt 3 nädalat enne sulgudes toodud kuupäeva.

NB! Tehnilised komiteed ja koostööpartnerid, teile on standardimisalaga ühtivad kavandid tasuta kättesaadavad Standardiametis (tuba 26).

Kavandite loetelu on saadaval ka Standardiameti koduleheküljel <http://www.evs.ee/>

JTC 1 Infotehnoloogia – EVS/TK 4

ISO/IEC FDIS 15412 Information technology – Portable computer keyboard layouts

TC 23 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad – EPMI

ISO 3767-4/DAM 1 Tractors, machinery for agriculture and forestry, powered lawn and garden equipment – Symbols for operator controls and other displays – Part 4: Symbols for forestry machinery (99-09-29)

ISO/FDIS 5687 Equipment for harvesting – Combine harvester – Determination and designation of grain tank capacity and unloading device performance

ISO/FDIS 6531 Machinery for forestry – Portable hand-held chain-saws – Vocabulary

ISO/FDIS 7112 Machinery for forestry – Portable hand-held brush-cutters and grass-timmers – Vocabulary

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained – EVS/TK 1

ISO/FDIS 3493 Vanilla – Vocabulary

ISO/DIS 5541-1 Milk and milk products – Enumeration of coliforms – Part 1: Colony-count technique at 30 °C without resuscitation (99-09-22)

ISO/DIS 5541-2 Milk and milk products – Enumeration of coliforms – Part 2: Most probable number technique at 30 °C (99-09-22)

ISO/FDIS 6492 Animal feeding stuffs – Determination of fat content

ISO/FDIS 6496 Animal feeding stuffs – Determination of moisture and other volatile matter content

ISO 7218/DAM 1 Microbiology of food and animal feeding stuffs – General rules for microbiological examinations (99-09-22)

ISO/DIS 7485 Animal feeding stuffs – Determination of potassium and sodium contents – Flame emission spectrometric method (99-09-08)

ISO/FDIS 11037 Sensory analysis – General guidance and test method for assessment of the colour of foods

ISO/DIS 14939 Animal feeding stuffs – Determination of carbadox – Method using high-performance liquid chromatography (99-09-29)

ISO/DIS 16649-1 Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal method for the enumeration of presumptive *Escherichia coli* – Part 1: Colony-count technique at 44 °C using membranes and 5-bromo-4-chloro-3-indolyl-β-D-glucuronic acid (99-09-22)

ISO/DIS 16649-2 Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal method for the enumeration of presumptive *Escherichia coli* – Part 2: Colony-count technique at 44 °C using 5-bromo-4-chloro-3-indolyl-β-D-glucuronic acid (99-09-22)

ISO/DIS 16654 Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal method for the detection of *Escherichia coli* O157 (99-08-18)

ISO/DIS 17410 Microbiology of food and animal feeding stuffs – Horizontal method for the enumeration of psychrotrophic microorganisms (99-08-11)

TC 51 Kaubaalused – EVS/TK 6

ISO/DIS 12777-3 Methods of test for pallet joints – Part 3: Determination of strength of pallet joints (99-09-08)

TC 54 Eeterlikud õlid – EVS/TK 1

ISO/FDIS 14715 Oil of thyme containing thymol, Spanish type [*Thymus zygis* (Loefl.) L.]

ISO/FDIS 14717 Oil of origanum, Spanish type [*Thymbra capitata* (L.) Cav.]

TC 61 Plastid – Keemialiid

ISO/DIS 1268-2 Fibre-reinforced plastics – Methods of producing test plates – Part 2: Contact and spray-up moulding (99-09-22)

ISO/DIS 1268-3 Fibre-reinforced plastics – Methods of producing test plates – Part 3: Wet compression moulding (99-09-22)

ISO/DIS 1268-5 Fibre-reinforced plastics – Methods of producing test plates – Part 5: Filament winding (99-09-22)

ISO/DIS 1268-7 Fibre-reinforced plastics – Methods of producing test plates – Part 7: Resin transfer moulding (99-09-22)

ISO/DIS 2559 Textile glass – Mats (made from chopped or continuous strands) – Designation and basis for specifications (99-09-22)

ISO/FDIS 4612 Plastics – Preparation of PVC pastes for test purposes – Planetary-mixer method

ISO/DIS 11402 Phenolic, amino and condensation resins – Determination of free-formaldehyde content (99-09-08)

ISO/FDIS 14126 Fibre-reinforced plastic composites – Determination of compressive properties in the in-plane direction

ISO/FDIS 14782 Plastics – Determination of haze for transparent materials

ISO/DIS 14853 Plastics – Determination of the ultimate anaerobic biodegradability in an aqueous system – Method by measurement of biogas production (99-09-22)

ISO/FDIS 14849 Plastics – Phenol-formaldehyde mouldings – Determination of free ammonia and ammonium compounds – Indophenol method

ISO/DIS 14897 Plastics – Polyols for use in the production of polyurethane – Determination of water content (99-09-08)

ISO/DIS 15039 Textile-glass rovings – Determination of solubility of sizing (99-09-22)

ISO/DIS 15100 Plastics – Reinforcement fibres – Chopped strands – Determination of bulk density (99-09-22)

ISO/DIS 15985 Plastics – Determination of the ultimate anaerobic biodegradability and disintegration under high-solids anaerobic-digestion conditions – Method by analysis released biogas

ISO/FDIS 4892-1 Plastics – Methods of exposure to laboratory light sources – Part 1: General guidance

ISO 8986-2/DAM 1 Plastics – Polybutene (PB) moulding and extrusion materials – Part 2: Preparation of test specimens and determination of properties AMENDMENT 1 (99-07-25)

ISO/FDIS 10618 Carbon fibre – Determination of tensile properties of resin-impregnated yarn

ISO/DIS 14896 Plastics – Polyurethane raw materials – Determination of isocyanate content (99-08-11)

EESTI STANDARDI VALMIMISE ETAPID

Standardi vajaduse ilmnemine; teiste asjastuviimatute, võimalike koostajate ja finantseerimise väljaselgitamine.

00 Standardi koostamisetepaneku esitamine

Koostamisetepanek esitatakse vastava vormi kohaselt Standardiametile (soovitav tehnilise komitee kaudu). Standardiamet kontrollib (aluseks)võetavate

normdokumentide kehtivust ning edastab ettepaneku EVS Standardikomisjonile läbivaatamiseks ja otsustamiseks.

10 **Standardi koostamisetpaneku heakskiitmine EVS Standardikomisjonis**

Koostamisetpaneku heakskiitmisest avaldatakse teade EVS Teatajas (vt standardikomisjoni koosoleku protokollid).

20 **Standardi kavandi ettevalmistusperiood**

Standardikomisjoni positiivse otsuse korral kohtub ettepaneku esitaja Standardiameti esindajaga kokku leppimaks töökorralduse ning -tähtaegade osas. Kavandi ettevalmistamiseks moodustatakse töögrupp (tehnilise komitee raames või selle puudumisel iseseisev). Selles etapis toimub materjali kogumine, tõlkimine jmt.

30 **Standardi kavandi ettevalmistamine töörühmas**

Kavandi ettevalmistamisel tuleb järgida Eesti standardeid EVS 2 "Eesti standardite koostamine", EVS 4 "Standardite ülesehitus, sõnastus ja vormistamine", EVS 5 "Rahvusvaheliste, regionaal- ja teiste riikide rahvusstandardite ülevõtt Eesti standarditeks" ning Standardiameti soovitusi kavandite vormistamiseks elektroonilisel kujul.

40 **Standardi kavandi arvamusküsitlus ja kooskõlastamine**

Töögrupi poolt ettevalmistatud kavand kiidetakse heaks arvamusküsitlusele saatmiseks tehnilises komitees või töögrupis. Enne arvamusküsitlusele saatmist registreeritakse standardi kavand Standardiametis. Kavand saadetakse selle ettevalmistanud töögrupi poolt arvamusküsitlusele kõigile, kes võivad huvi tunda antud standardi vastu (tootjad, tarbijad, müüjad, võimuorganid, teadlased). Arvamust ei tule küsida tehnilises komitees ja töögrupis esindatud organisatsioonidelt. Samaaegselt teatatakse kavandist EVS Teatajas, et anda kõigile asjast huvitatutele võimalus avaldada arvamust. Arvamuste ja ettepanekute saamisel tuleb arvamuste mitteamestamisel teavitada arvamuse esitajaid, põhjendades mitteamestamist. Standardi sisu osas tuleb saavutada konsensus. Standardi kavand kuulub ametlikule kooskõlastamisele ainult siis, kui see on ette nähtud seadusega.

50 **Standardi kavand on esitatud EVS Standardikomisjonile heakskiitmiseks ja Standardiametile vastuvõtmiseks ning andmebaasi kandmiseks**

Standardi kavand esitatakse tehnilise komitee või töörühma poolt EVS Standardikomisjonile paber kandjal ja disketil. Kavandi juurde esitatakse vastava vormi kohaselt (EVS 2) andmed arvamusküsitluse ja kooskõlastamise, ning tiraaži kohta. Standardiamet kontrollib kavandi arvamusküsitluse ja kooskõlastamise tulemusi (konsensus) ning esitab kavandi heakskiitmiseks EVS Standardikomisjonile. Pärast kavandi heakskiitmist toimetatakse kavand ning esitatakse vastuvõtmiseks Standardiameti juhtkonnale. Vastuvõetud standard kantakse Eesti standardite andmebaasi ning sellest teatatakse EVS Teatajas.

60 **Standardi avaldamine**

Standard trükitakse, selle müügile saabumisest Standardiametis teatakse EVS Teatajas. Koostajatele antakse tasuta üle kokkulepitud arv eksemplare.

90 **Standardi ümbervaatamine**

Tehniline komitee või töörühm kontrollib standardi vastavust tehnikatasemele ning kooskõla rahvusvaheliste, Euroopa ja teiste rahvusstandarditega.

95 **Standardi tühistamine**

Protsess analoogne koostamisega.

EESTI STANDARDITE KAVANDID

40	ISO 2382-8	Infotehnoloogia sõnastik. Osa 8: Turvalisus
40	ISO/IEC 2382-14	Infotehnoloogia sõnastik. Osa 14: Töökindlus, hooldatavus ja käideldavus

Staadiumis 40 olevate standardikavanditega saab tutvuda, teha omapoolseid märkusi ja ettepanekuid standardiosakonnas kuu aja jooksul alates Teataja ilmumisest.

MÜÜGILE SAABUNUD

EVS-EN ISO 9000-3:1999	Kvaliteedijuhtimise ja kvaliteeditagamise standardid Osa 3: Suunised ISO 9001:1994 kohaldamiseks tarkvara väljatöötusele, tarnimisele, installeerimisele ja hooldusele	219.-
EVS-EN 1022:1999	Kodumööbel. Istmed. Püstivuse määramine	100.-
EVS-EN 1116:1999	Köögimööbel. Köögimööbli ja köögiseadmete funktsionaalsed mõõtmed	78.-
EVS-EN 1153:1999	Köögimööbel. Sisesehitatud kappide, pörandakappide ja töölaudade ohutusnõuded ning katsemeetodid	100.-
EVS-EN 1334:1999	Kodumööbel. Voodid ja madratsid. Mõõtemetodid ja soovitatavad piirhälbed	64.-
EVS-EN 45020:1999	Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara	75.-

Hinnad koos käibemaksuga

*Standardite müük toimub standardiosakonnas
tuba 11 tel 49 20 03, faks 654 13 30 Maie Jaanits*

EESTI LIHALIIDU STANDARDITE MUUDATUSED

EV LTS 5 1997 Muudatus 1	Suitsulihatooted. Üldnõuded
EV LTS 6 1997 Muudatus 1	Tükilihast pooltooted. Üldnõuded
EV LTS 7 1997 Muudatus 1	Hakkliha. Üldnõuded

Standardid ja muudatused saadaval Eesti Lihaliidus.

APRILLIS ON STANDARDIAMETI POOLT REGISTRISSE KANTUD

EVS-EN ISO 9000-3:1999	Kvaliteedijuhtimise ja kvaliteeditagamise standardid. Osa 3: Suunised ISO 9001:1994 kohaldamiseks tarkvara väljatöötusele, tarnimisele, installeerimisele ja hooldusele
EVS-EN 1022:1999	Kodumööbel. Istmed. Püstivuse määramine
EVS-EN 1116:1999	Köögimööbel. Köögimööbli ja köögiseadmete funktsionaalsed mõõtmised
EVS-EN 1153:1999	Köögimööbel. Sisesehitatud kappide, põrandakappide ja töölaudade ohutusnõuded ning katsemeetodid
EVS-EN 1334:1999	Kodumööbel. Voodid ja madratsid. Mõõtemetodid ja soovitatavad püürhõlbed
EVS-EN 45020:1999	Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara

APRILLIS TERVISEKAITSEINSPEKTSIOONI POOLT REGISTRISSE KANTUD TOIDUAINETE TEHNOSPETSIFIKAADID

EE 10009159 TS 2-99	Jogurtijäätis	05 03 1999
EE 10032260 TS 1-99	Õlleoder	25 03 1999
EE 10032260 TS 2-99	Hele õllelinnas	25 03 1999
EE 10046859 TS 1-99	Salavid	12 03 1999
EE 10062440 TS 20-99	AB juuretiselega valmistatud hapupiimatooted	04 03 1999
EE 10062440 TS 21-99	Šokolaadimiks	04 03 1999
EE 10134463 TS 1-98	Võru kali	11 03 1999
EE 10225970 TS 1-99	Kulinaartooted ja võileivad	11 03 1999
EE 10379414 TS 1-99	Salatid	05 03 1999
EE 10379733 TS 1-99	Kulinaartooted	11 03 1999
EE 10402030 TS 1-99	Majonees	23 03 1999
EE 35036632 TS 16-97	Naturaalvein Livoonia	
Muud. 1		29 03 1999
EE SERELM TS 1-98	Vahuveinid	
Muud.1		19 03 1999

Aru 10
Tallinn 10317

Koostaja	Anne Laimets	492020
	Standardiosakond	492020
		493593
	Standardite müük	492003
	PRAQIII	493580
	Metroloogia ja akrediteerimise osak.	493561
	Raamatukogu	498890
	Teabepunkt	493532
		6541772

EVS TEATAJA TELLIMINE 1999. AASTAKS

Vastavalt Standardiameti 26. veebruari 1999 käskkirjale nr 21 levitab ja müüb "EVS Teatajat" alates 01 03 1999 Standardiameti müügigrupp.

Kõigis "EVS Teataja" tellimise ja kättetoimetamisega seotud küsimustes palume edaspidi pöörduda müügigruppi aadressil Aru 10 ruum 11, tel 49 20 03, faks 654 13 30 või e-post maie@evs.ee

1999. aasta EVS TEATAJA püsitellimus maksab 480 krooni

Ühekordne aastatellimus 530 krooni

Üksiknumber 45 krooni

A/a Eesti Ühispanga Tallinna kontoris nr 100 520 385 530 04 kood 401

Tellimisel saate tagantjärele kõik ilmunud numbrid alates aasta algusest.

EVS TEATAJA TELLIMISKAART

TELLIN EVS TEATAJA

- PÜSITELLIMUSENA**   480 krooni aasta
- AASTATELLIMUSENA**   530 krooni aasta

Nimi
Asutus
Aadress
Telefon
Kuupäev, allkiri

LÜHENDID JA TÄHISED

STANDARDIORGANISATSIOONID

ISO	Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon
IEC	Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon
ITU	Rahvusvaheline Sideliit
CEN	Euroopa Standardikomitee
CENELEC	Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee
ETSI	Euroopa Telekommunikatsiooni Standardiinstituut
EVS	Eesti Standardiamet
EEK	Eesti Elektrotehnikakomitee
SA	Sideamet

STANDARDITE TÄHISED

RAHVUSVAHELISTE STANDARDITE TÄHISED

ISO	Rahvusvaheline standard
ISO/DIS	Rahvusvahelise standardi kavand (Draft International Standard)
ISO/FDIS	Rahvusvahelise standardi kavand lõpphääletuseks (Final Draft International Standard)
ISO/IEC	Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni ISO ja Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni IEC koostöös valminud rahvusvaheline standard
ITU-T	Rahvusvahelise telekommunikatsioonialane standard
IEC	Rahvusvaheline elektrotehnikaalane standard

EUROOPA STANDARDITE TÄHISED

EN	Euroopa standard
ENV	Euroopa eelstandard
prEN	Euroopa standardi kavand
EN ISO	Euroopa standardiks ülevõetud ISO standard
ETS	ETSI standard kuni 1996
ES	ETSI standard alates 1997
EG	ETSI juhend

EESTI STANDARDITE TÄHISED

EVS	Eesti standard
EV ST	Eesti standard kuni 1993
EVS-ISO	Eesti standardiks ülevõetud ISO standard
EVS-IEC	Eesti standardiks ülevõetud IEC standard
EVS-EN	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa standard
EVS-ENV	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa eelstandard
EVS-EN ISO	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa standardina kasutuselevõetud rahvusvaheline standard